

گزارش سفر مصر
در اواخر مهرماه ۱۳۸۱
اکتبر ۲۰۰۲
بخش دوم

طلوع مجدد آفتاب از ساحل اسکندریه

دارالکتب والوثائق القومية

سید محمود مرعشی نجفی

و مسجد بزرگی است. عجیب است که وقتی انسان، آن جمعیت زیاد را در کنار ضریح مطهر حضرت زینب و رأس‌الحسین - که برای طلب حاجات خود به گرد آن ضریح می‌آیند - مشاهده می‌کند، فکر می‌کند تمام زائران، شیعی مذهب‌اند، در صورتی که همه آنان، شافعی مذهب‌اند و عجیب است که مصری‌ها به اهل بیت علیهم‌السلام عشق می‌ورزند. در این حررها بسیاری از مردم با مشاهده اینجانب، بلافاصله سلام کرده، اظهار می‌داشتند «از ذریه آل‌البیت علیهم‌السلام هستی» و دست خود را بر شانه من می‌ساییدند.

خاطر من هست که مرحوم پدر بزرگوام در نخستین سفری که حدود سی سال قبل به قاهره داشتم، پس از مراجعت، با دقت به گزارش سفر من توجه داشتند و می‌فرمودند یکی از خواسته‌های ایشان، رفتن به مصر و زیارت مرقد مطهر آن بزرگواران است، که متأسفانه تا پایان عمر بابرکت خود، موفق به این مهم نشدند.

باری! پس از زیارت، عازم مرقد مطهر حضرت نفیسه خاتون شدیم. در سفرهای قبلی بارها به زیارت این حرم رفته بودم و چندان وضعیت مناسبی نداشت؛ لیکن در این سفر مشاهده کردم که وزارت اوقاف مصر با کمک برخی از

بازگشت از اسکندریه به قاهره

چون اینجانب در قاهره برنامه‌های از پیش تعیین‌شده‌ای داشتم که در ادامه این گزارش آمده است، صبح روز بعد از مراسم افتتاحیه کتابخانه اسکندریه، عازم قاهره شدم و به اقامتگاه دفتر حفاظت منافع ایران رهسپار شدم. پس از استراحت شب، فردای آن روز، عازم زیارت حرم مطهر رأس‌الحسین علیها‌السلام شدم که دارای حرم و مسجد بزرگی به صورت مستطیلی با ۷۴ ستون بلند است. قبلاً در مورد این حرم در برخی از جراید، مطالبی آورده‌ام. چند سال، مستمراً، جهت خرید کتاب از نمایشگاه بین‌المللی کتاب قاهره به مصر سفر کرده و در هر سفر، چندین بار به زیارت آن مرقد مطهر مشرف شده بودم.

پس از زیارت آنجا، عازم مرقد مطهر حضرت زینب کبری علیها‌السلام شدم. به نظر مرحوم والد بزرگوام حضرت آیه‌الله العظمی مرعشی نجفی - رحمة الله علیه - مرقد حضرت زینب کبری در قاهره واقع شده، نه در دمشق. آنجا نیز دارای حرم

ملاقات با دکتر السباعی در دانشگاه قاهره

افراد نیکوکار، این حرم را توسعه داده و ساختمان مفصل و آبرومندی برای آن ساخته‌اند.

یکشنبه ساعت یازده صبح

طبق قرار قبلی، روز یکشنبه ساعت یازده صبح برای ملاقات دکتر السباعی محمد السباعی، رهسپار مرکز الدراسات الشرقية، وابسته به دانشکده ادبیات دانشگاه قاهره شدیم. اینجانب، حدود هشت سال قبل با ایشان - که رئیس مرکز فوق بود - تفاهم‌نامه‌ای برای

سباعی و مرحوم دکتر ابراهیم دسوقی شتا - که او نیز استاد زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه قاهره بود - آشنا شده بودم. مرحوم دکتر دسوقی شتا، فارسی خوب صحبت می‌کرد و کتابهای بسیاری نوشته و همچنین صحیفه نور حضرت امام

همکاری‌های فرهنگی متقابل امضا کرده بودیم که تاکنون نیز اعتبار دارد. در جزوه‌ای که مربوط به فعالیتهای این مرکز بود، نام کتابخانه بزرگ آیه‌الله العظمی مرعشی نجفی، در بخش روابط خارجی آنجا با دیگر مراکز علمی، آمده بود.

خمینی علیه السلام را به عربی ترجمه نموده است. او نیز چندین بار به مناسبت همایشهایی به ایران سفر کرده بود و در سفر آخری خود که به اتفاق همسرش از کتابخانه ما بازدید کرد، بسیار مرا تشویق و ترغیب به ادامه و توسعه امور کتابخانه می‌کرد و متأسفانه، حدود دو سال قبل، به دنبال یک بیماری در قاهره درگذشت. به هر حال، در آن سفرهای قبلی با مرحوم دکتر جاد الحق علی جاد الحق، شیخ الأزهر نیز ملاقات داشتم که طی این ملاقات، من یک دوره کتاب المسلسلات را که شامل اجازات روایتی مرحوم

ملاقات با دکتر جاد الحق علی جاد الحق (شیخ الأزهر) به همراهی همکار فقید محمد علی حائری خرم آبادی، در یکی از سفرهای مصر

آیه‌الله العظمی مرعشی نجفی علیه السلام از علمای امامیه و اهل سنت و زیدی است، به او هدیه نمودم و فوق‌العاده خشنود شد و از من خواست تا یک دوره کامل از کتب اربعه، شیعه را برای او ارسال نمایم که پس از مراجعت، از طریق سفارت مصر در

دکتر سباعی، استاد زبان و ادب فارسی در دانشگاه قاهره است و تألیفات بسیاری در این زمینه دارد و چند سال قبل نیز به ایران سفر کرده است. من در یکی از سفرهای قبلی خود در دفتر کار دکتر مأمون سلامه، رئیس سابق دانشگاه قاهره، با دکتر

قبل نگاشته و منتشر کرده است. او فارسی را خوب صحبت می‌کرد، زیرا مدتی در افغانستان زیسته بود. آخرین باری که او را ملاقات کردم، حدود ۴ سال قبل در سفر به ازبکستان در شهر سمرقند به مناسبت همایش امام بخاری بود، که از کتابخانه ما زیاد شنیده بود و گفت خیلی مایل است روزی بتواند از کتابخانه ما بازدید کند.

تهران، ارسال نمودم. نیز در یکی از سفرهای قبل برای دیدار فیلسوف و متکلم و نویسنده و متفکر اسلامی، مرحوم شیخ محمد الغزالی - که مؤلف بیش از پانصد کتاب است - به منزلش رفتم که به ما فوق‌العاده احترام نمود و در پایان ملاقات، یک اجازه کتبی به من داد.

به هر حال، دکتر سباعی اظهار داشت که برای ما کتابهای بسیاری را ارسال داشته است و هیچ‌کدام متأسفانه به دست ما نرسیده بود. ما نیز برای او کتابهای مورد نیاز را فرستاده بودیم که آنها نیز نرسیده بود. امیدوارم از این پس، مرسولات، صحیح و سالم برسد؛ زیرا من دو هفته قبل از سفر به مصر، برای شرکت در مراسم افتتاح ساختمان جدید کتابخانه اسکندریه، مجموعه‌ای از انتشارات کتابخانه خودمان را برای آن کتابخانه با پست هوایی ارسال داشته بودم که روز حرکت به قاهره، طی یک نامه رسمی از مدیر کتابخانه اسکندریه، اعلام وصول گردید.

بسم الله الرحمن الرحيم

محمد الغزالی

السلام والصلوة والسلام على رسول الله و آله
 وبعد فقد رغبت الى حجة الاسلام الدكتور السيد محمود المرعشي النجفي
 ابن المرحوم آية الله العظمى المرعشي النجفي
 انه اجيزه في رواية هذا الفاء الله على وجه العلوم ، وقد استصغرت
 شأنى ، و اعلم بدنى انى دورى ما يظنه بى
 ولكننى نغزى الى الله با شاعة المعرفة بسرف ، انه اجيزه الدكتور حجة الاسلام
 السيد محمود المرعشي النجفي ، برواية ما يقرأه ككتبي بعد التثبيت و النظر
 الفاضلى ، سبحانك لا اعلم لنا الا ما علمتنا انك انت العظيم الحكيم
 و اعلمنا نعمت عند الله خدمه لمدینه ، و احبنا برسولك و ان نبينه
 و اؤمرد عوانا انما الحمد لله رب العالمين
 القاهرة ١٥ رجب ١٤١٤
 محمد الغزالی

اجارة دانشمند و متفکر بزرگ جهان اسلام، مرحوم استاد محمد غزالی به اینجانب

یکشنبه بیستم اکتبر

طبق قرار قبلی در ساعت یک بعد از ظهر، با دکتر صلاح فضل، رئیس شورای مرکزی دارالکتب و الوثائق القومية و رئیس آن مرکز در دفتر کارش در آن کتابخانه ملاقات کردم. در این ملاقات، آقای حسن شاه حسینی کارشناس علمی دفتر حفاظت منافع ایران در مصر، مرا همراهی می‌کرد. همچنین دکتر رفعت حسن هلال، رئیس مراکز تحقیقاتی دارالکتب که دارای پنج مرکز تحقیقاتی از جمله: مرکز ترمیم و بازسازی نسخه‌ها و اسناد، مرکز میکروفیلم و تصویر، مرکز تحقیق میراث و ... است.

در این ملاقات که با گرمی بسیار همراه بود، دکتر صلاح فضل، نام کتابخانه ما را شنیده بود و با اشتیاق بسیار، مایل به توسعه روابط آن مرکز با این کتابخانه بزرگ بود.

اینجانب در بیش از سی سال قبل، سفری به مصر داشتم و طی آن با مسئول آن زمان دارالکتب تفاهم‌نامه همکاری منعقد کردیم که در سفرهای بعدی به آن استناد می‌کردیم.

فرزند دکتر سباعی به نام دکتر محمد السباعی - که در دفتر کار پدرش حضور داشت - کتابی به عنوان الحیات الفكرية فى عصر رضاشاه به عنوان رساله دکترای خود نگاشته است. وی به تشویق پدر خود، زبان و ادبیات فارسی را در دانشگاه قاهره فرا گرفته است. به هر حال، مقرر شد بر مبنای تفاهم‌نامه قبلی کتابخانه ما با آن مرکز، کتابهایی را ارسال نمایم و ایشان نیز کتابهایی برای کتابخانه ما ارسال نمایند. در همان ملاقات، چند جلد از انتشارات مرکز الدراسات الشریقه را به من داد. ناگفته نماند طبق اظهار دکتر سباعی، در کتابخانه آن مرکز، تعداد چهل هزار کتاب چاپی وجود دارد که چهار هزار جلد آن، فارسی و شش هزار جلد، ترکی و اردو و بقیه به زبانهای دیگر است. متأسفانه، خبر درگذشت مرحوم دکتر نصرالله مبشر الطرازی را که از استادان و کتابشناسان برجسته از یکی الاصل ساکن قاهره بود، از دکتر سباعی شنیدم. وی، فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه قاهره را حدود پنجاه سال

متأسفانه، وضعیت ارسال کتاب و یا نامه به وسیله پست، همراه با دشواری است. به همین سبب، رئیس فعلی آن مرکز، مایل بود تا قرارداد جدید رسمی برای همکاری فرهنگی متقابل برقرار سازیم. در این زمینه، مذاکره شد و قرار شد پس از مراجعت اینجانب به ایران، مواد مورد نظر قرارداد همکاری را تهیه کنم و برای آنان ارسال کنم تا چنانچه مشکلی

باشد) و بیش از دو میلیون و نیم کتاب چاپی، بیش از سه هزار پایپروس، پنج هزار سند دستنویس بر روی پوست، شش هزار عنوان نشریه و ۲۷ هزار مواد سمعی و بصری را در خود جا داده و از لحاظ نسخه‌های خطی نفیس اسلامی، بعد از کتابخانه سلیمانیه در استانبول ترکیه، دومین کتابخانه جهان اسلام به شمار می‌آید. کتابخانه دارالکتب در بیستم ذی‌حجه

سال ۱۲۶۸ ق / ۲۳ مارس ۱۸۷۰ م، بنا بر پیشنهاد علی مبارک، وزیر معارف وقت حکومت مصر و موافقت اسماعیل پاشا، خدیو مصر، با جمع‌آوری کتابهای مختلف در مساجد و منازل و مراکز فرهنگی و کتابخانه‌ها و غیر آنها تأسیس گردید و در ۲۴ دسامبر همان سال رسماً جهت استفاده عموم گشایش یافت. نخستین ساختمان آن در سرای درب الجمامیز (قصر مصطفی فاضل پاشا) قرار داشته و در سال ۱۳۲۲ ق / ۱۹۰۴ م، به میدان احمد ماهر (باب الخلق) منتقل شد و در

ملاقات با دکتر صلاح فضل، رئیس دارالکتب قاهره و دکتر رفعت حسن هلال معاون وی

سال ۱۹۳۷ م، به علت ضیق مکان، دولت وقت، زمینی به مساحت پانزده هزار متر مربع در کنار رودخانه نیل برای آن اختصاص داد و موجودی کتابخانه به سال ۱۹۷۱ م، به ساختمان جدیدی که در آن زمین بنیاد شده و کامل نگردیده بود، انتقال یافت.

این کتابخانه از بدو تأسیس تاکنون به نامهای متعددی شناخته می‌شده، بدین ترتیب:

۱. کتبخانه الخدیویة (تا ۱۹۱۱ م).
۲. دارالکتب الخدیویة (۱۹۱۱ - ۱۹۱۶ م).
۳. دارالکتب السلطانیة (۱۹۱۶ - ۱۹۲۷ م).
۴. دارالکتب المصریة (۱۹۲۷ - ۱۹۵۶ م).
۵. دارالکتب و الوثائق القومیة (۱۹۵۶ - ۱۹۷۱ م).

نداشت، اقدام شود و طی یک نشست در قم یا در قاهره، این سند را امضا کنیم و به موجب آن، بتوانیم ارسال کتابهای چاپ شده در مصر و ایران، مبادله تصویر و میکروفیلم موجود در هر یک از این دو مرکز، تبادل کارشناسان مربوط و متخصصان مرمت و میکروفیلم و فراهم آوردن زمینه سفرهای مسئولان دو مرکز و بازدید آنان از مراکز یکدیگر و ... را برقرار سازیم. ضمناً فهرست جدیدی از انتشارات دارالکتب، با عنوان: «دلیل إصدارات دارالکتب و الوثائق القومیة» مربوط به سالهای ۲۰۰۱ - ۲۰۰۲ م، را به اینجانب داد تا هر کدام از آنها را که کتابخانه ما بدانها نیاز دارد، انتخاب و دریافت نماییم. در خاتمه این ملاقات، با دکتر صلاح فضل و دکتر حسن هلال در دفتر کارش عکس به یادگار گرفتیم.

کتابخانه دارالکتب یا کتابخانه ملی دولتی مصر، بالغ بر هفتاد هزار نسخه خطی دارد^۱ (البته دکتر صلاح فضل، تعداد نسخه‌های خطی موجود آن را بالغ بر یکصد هزار جلد بیان می‌کرد که شاید منظورش همه کتابهای خطی حتی قبطی‌ها هم

۱. دکتر ایمن فؤاد سید، فرزند مرحوم فؤاد سید، رئیس سابق دارالکتب قاهره، تعداد نسخه‌های خطی دارالکتب را در پنج سال پیش در کتاب تاریخچه دارالکتب شصت هزار جلد اعلام کرده و نمی‌دانیم کدام یک از این تعداد، صحیح است.

۶. هیئته المصریة العامة للکتاب (۱۹۷۱ م تاکنون). این کتابخانه، یکی از بزرگ‌ترین و غنی‌ترین مجموعه قرآنی‌های بسیار کهن و نفیس را داراست. اینجانب، شخصاً برخی از نسخه‌های نفیس آن را از نزدیک مشاهده نمودم، از جمله، یکی از کهن‌ترین نسخه‌های قرآن کوفی بر روی پوست را که بالغ بر یک‌هزار برگ داشت و در اواخر سده نخست ق، کتابت شده و یکی از استادان مرمت آن کتابخانه، آن را بازسازی کرده بود.

دارالکتب قاهره، در حال حاضر، وابسته به وزارت فرهنگ مصر است. و همان‌گونه که اشاره شد، تعداد نسخه‌های خطی اسلامی این مجموعه، بالغ بر هفتاد هزار جلد است^۱ که در میان آنها، نسخه‌های بسیار کهن از سده‌های سوم هجری به بعد و نیز چندین قرآن کریم از سده‌های نخستین وجود دارد و همان‌گونه که قبلاً اشاره شد، آن کتابخانه را از لحاظ کمی و کیفی، پس از مجموعه سلیمانیه در استانبول، در ردیف دوم کتابخانه‌های اسلامی جهان قرار داده است.

این کتابخانه، از چند مجموعه شکل گرفته و به صورت فعلی درآمده است که برخی از آنها عبارت‌اند از: قَوْلَه، که محمّدعلی پاشا، آن را در شهر قَوْلَه بنیاد نهاد و دارای ۳۴۴۰ نسخه خطی بوده و به سال ۱۹۲۹ م، آن را به دارالکتب، اهدا نموده است.

کتابخانه امیر ابراهیم حلیم، که تعداد نسخه‌های خطی آن ۶۴۱ جلد است.

کتابخانه خلیل آغا که تعداد نسخه‌های خطی آن ۶۸۶ جلد است.

کتابخانه شیخ محمد عبده، که دارای ۱۰۸ نسخه خطی است. کتابخانه احمد طلعت بک، که شامل ۹۵۴۹ نسخه خطی است.

کتابخانه تیموریه که کتابهای آن را احمد تیمور پاشا جمع‌آوری کرده و آنها را که بالغ بر ۸۶۷۳ نسخه خطی بوده، پس از درگذشت وی به دارالکتب اهدا نموده‌اند.

کتابخانه زکیه که احمد زکی پاشا کتب آن را جمع‌آوری کرده و در زمان حیات خود، به سال ۱۹۳۵ م، که تعداد آن بالغ بر ۱۴۸۲ نسخه خطی بوده، به دارالکتب اهدا نموده است.

کتابخانه سیداحمد حسینی، که تعداد ۲۴۵ نسخه خطی دارد. بجز این کتابخانه‌ها چند مجموعه کوچک دیگر نیز به

دارالکتب اهدا شده، از جمله کتابخانه‌های سید وجیه عمری، سید عمر مکرم، شیخ احمد ابی‌خطوة و سید علی جلال حسینی و غیر آنها.

تاکنون از مجموعه نسخه‌های خطی عربی، فارسی و ترکی این کتابخانه، فهرستهای مختلفی منتشر شده است که برخی از آنها را به ترتیب زیر برمی‌شمارم:

۱. فهرست الکتب الموجودة بالکتابخانه الخدیویة المصریة الکبری الکاتنه بسرای درب الجمامیز العامرة بمصر القاهرة، قاهره، ۱۲۸۹ م، ۳۳۳ ص.

۲. فهرست الکتب العربیة المحفوظة بالکتابخانه الخدیویة الکاتنه بسرای درب الجمامیز بمصر المحروسة، ۸ جزء در ۷ ج، قاهره، ۱۳۰۱ - ۱۳۰۸ ق / ۱۸۸۴ - ۱۸۹۱ م.

۳. فهرست الکتب ترکیة و الفارسیة و الجاویة الموجودة فی الکتبخانه الخدیویة، ۱۳۰۶ ق / ۱۸۸۹ م.

۴. فهرست الکتب الفارسیة و الجاویة المحفوظة بالکتابخانه الخدیویة المصریة، علی حلمی داغستانی، قاهره، ۱۳۰۶ ق / ۱۸۸۹ م، ۵۵۹ ص.

۵. فهرس الکتب العربیة الموجودة بالدار لغایة سنة ۱۹۲۱ إلى سنة ۱۹۳۰ م، ۹ ج، قاهره، ۱۳۷۸ - ۱۳۸۳ ق / ۱۹۵۹ - ۱۹۶۳ م. (این مجموعه نه جلدی، شامل کتابهای خطی و چاپی به ترتیب الفبایی است).

۶. فهرست المخطوطات، ج ۱ (مصطلح الحدیث)، قاهره، ۱۳۷۵ ق / ۱۹۵۶ م، ۳۷۱ ص.

۷. فهرست المخطوطات، نشره بالمخطوطات التی اقتنتها الدار من سنة ۱۹۳۶ - ۱۹۵۵ م، ۳ ج، قاهره، ۱۳۸۰ - ۱۳۸۳ ق / ۱۹۶۱ - ۱۹۶۳ م.

۸. قائمة بالمخطوطات العربیة المصوّرة بالمیکروفیلم من الجمهوریة العربیة الیمنیة، قاهره، ۱۹۶۷ م.

۱. دکتر ایمن فؤاد سید، دوست اینجانب و فرزند کتابشناس برجسته مصری مرحوم فؤاد سید - که او و پدرش مدتها مسئول دارالکتب بوده‌اند - در کتاب دارالکتب المصریة تاریخها و تطوّرها این تعداد را آورده و معتقد است تعداد نسخه‌های خطی عربی در تمام کشور مصر، بالغ بر ۱۲۵ هزار نسخه است (همان، ص ۳۰). ولی اینجانب عقیده دارم خیلی بیش از این تعداد خواهد بود؛ زیرا تنها در دارالکتب و کتابخانه الأزهر و اسکندریه و دانشگاه مصر و برخی کتابخانه‌های دیگر، بیش از این تعداد نسخه خطی وجود دارد و یقیناً مقداری نیز نزد اشخاص و کتابخانه‌های شخصی است که در آمارها نیامده است و نمی‌دانم با اطلاعات گسترده‌ای که ایشان نسبت به مجموعه‌های نسخ خطی کشور مصر دارد، این تعداد را بر چه مبنایی ارائه داده است؟

- ۱۹۳۱ - ۱۹۳۳ م.
۲۵. فہرس مکتبہ مکرم، قاہرہ، ۱۳۵۱ ق/ ۱۹۳۳ م.
۲۶. فہرس الکتب الفارسیہ (شامل کتابہای فارسی و اردوی خطی و چاپی)، ج ۲، علی حلمی داغستانی، قاہرہ، ۱۹۳۹ م.
۲۷. فہرس المخطوطات الفارسیہ الی تفتنیہا دارالکتب المصریہ حتی عام ۱۹۶۳ م، نصراللہ مبشر طرازی، ج ۲، (ج اول، ۱۹۶۶ م، ۳۵۸ ص و ج ۲، ۱۹۶۷ م، ۳۶۸ ص) (این فہرست، دارای ۲۵۴۲ عنوان کتاب فارسی است).
۲۸. الفہرس الوصفی للمخطوطات الفارسیہ المزیّنة بالصّور و المحفوظة بدارالکتب المصریہ، نصراللہ مبشر طرازی، قاہرہ، ۱۹۶۸ م، ۱۹۱ ص.
۲۹. فہرست الکتب ترکیہ الموجودة فی الکتبخانۃ الخدیویہ، علی حلمی داغستانی، قاہرہ، ۱۸۸۹ م.
۳۰. فہرس المطبوعات ترکیہ العثمانیہ الی اقتنتہا دارالکتب القومیہ منذ إیاشانہا عام ۱۸۷۰ م حتى نہایہ عام ۱۹۶۹ م، نصراللہ مبشر طرازی، ج ۲، (ج ۱، قاہرہ، ۱۹۸۲ م، ۳۶۷ ص و ج ۲، ۱۹۸۲ م، ۳۹۲ ص).
۳۱. فہرست المخطوطات ترکیہ العثمانیہ الی اقتنتہا دارالکتب القومیہ منذ عام ۱۸۷۰ م حتى نہایہ ۱۹۸۰ م، ج ۴، قاہرہ، ۱۹۸۷ - ۱۹۹۲ م، ۳۷۳، ۳۴۶، ۳۲۵ و ۲۷۹ ص.
۳۲. قائمہ بیلوجرافیہ لفہارس المخطوطات العربیہ و الشرقیہ المحفوظة بدارالکتب و المکتبات الملحقہ بہا، قاہرہ، ۱۹۵۹ م، ۳۶ ص.
۳۳. فہرست نامگوی نسخہهای خطی فارسی دارالکتب قاہرہ، انتشارات کتابخانہ بزرگ آیۃ اللہ العظمیٰ مرعشی نجفی رحمۃ اللہ علیہ، با همکاری مرکز اسناد وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۰ ش / ۲۰۰۲ م.

34. *List of Catalogues of Oriental Manuscripts*, Qahera, 1959.

35. *Catalogue of Workmen's Library*, London, Cheffiris, 1858. (شامل ۱۲۷۲ عنوان)

36. *Catalogue De La Section Europeenne L _ Egypte*, Le Caire 1892, 2 Edition Le Caire, 1901.

37. *Egypt _ Subiect Catalogue, I _ III* Caire _ Egyptian National Library Press 1957 _ 1963, 1098 Pages. (در سه جلد)

۹. فہرس المخطوطات العلمیہ المحفوظة بدارالکتب المصریہ، دیوید کنج، ج ۲، مرکز مطالعات امریکایی در مصر، ۱۹۸۱ - ۱۹۸۶ م، ۱۲۹۹ ص، رحلی بزرگ.
۱۰. فہرس مخطوطات دارالکتب العربیہ المتعلقہ بالطب و الصيدلہ، سامی خلف حمارنہ، ج ۲ (جلد اول، شامل مجموعہ خلیل آغا، و جلد دوم، مجموعہ حلیم)، قاہرہ، دارالمحاسن، ۱۹۶۷ م.
۱۱. فہارس مخطوطات دارالکتب المصریہ، قائمہ بمخطوطات الحکمۃ و الفلسفہ بمکتبات حلیمو تیمور و طلعت بدارالکتب المصریہ (منتشر شدہ در مجلہ المورد، ج ۵، عدد ۴، ۱۹۷۶ م، ص ۲۳۸ - ۲۴۸).
۱۲. فہارس مخطوطات دارالکتب المصریہ، قائمہ بالمخطوطات الطیبیہ (منتشر شدہ در مجلہ المورد، ج ۹، عدد ۳، ۱۹۸۰ م، ص ۲۸۵ - ۳۲۴).
۱۳. نشرۃ بأسماء کتب الموسیقی و الغناء و مؤلفیہا المحفوظة بدارالکتب المصریہ، قاہرہ، ۱۳۵۰ ق.
۱۴. ابن سینا: مؤلفاتہ و شروحہا المحفوظة بدارالکتب المصریہ، فؤاد سیّد، قاہرہ، ۱۳۷۰ ق / ۱۹۵۰ م.
۱۵. ابن خلدون: قائمہ بمؤلفاتہ و بعض المراجع الی کتبت عنہ، قاہرہ، ۱۹۶۲ م.
۱۶. نورالدین عبدالرحمان الجامی: فہرس مؤلفاتہ المخطوطۃ الی تفتنیہا دارالکتب المصریہ، قاہرہ، ۱۹۶۴ م.
۱۷. قائمہ بأوائل المطبوعات العربیہ المحفوظة بدارالکتب حتی سنۃ ۱۸۶۲ م، قاہرہ، ۱۳۸۳ ق / ۱۹۶۳ م، ۴۰۳ ص.
۱۸. التاریخ العربی، قائمہ بیلوجرافیہ، قاہرہ، ۱۹۶۸ م، ۵۹۲ ص.
۱۹. عبداللہ الندیم: سیرتہ مع بیلوجرافیہ مختارہ، قاہرہ، ۱۹۹۵ م، ۹۶ ص.
۲۰. أبو حیان التوحیدی: بیلوجرافیہ مختارہ، قاہرہ، ۱۹۹۵ م، ۱۱۸ ص.
۲۱. فہرس الدوریات العربیہ الی تفتنیہا الدار (ج ۱ و ۲)، قاہرہ، ۱۹۶۱ - ۱۹۶۲ م، ۷۹ ص.
۲۲. قائمہ الدوریات الجاریہ ۱۹۹۴، قاہرہ، ۱۹۹۵ م.
۲۳. فہرس الخزانۃ التیموریہ، ج ۴ (شامل نسخہهای خطی و چاپی کتابخانہ تیموریہ کہ بہ دارالکتب منتقل شدہ است)، قاہرہ، ۱۳۶۶ - ۱۳۶۹ ق / ۱۹۴۷ - ۱۹۵۰ م.
۲۴. فہرس مکتبہ قولہ، ج ۴، قاہرہ، ۱۳۵۰ - ۱۳۵۱ ق /

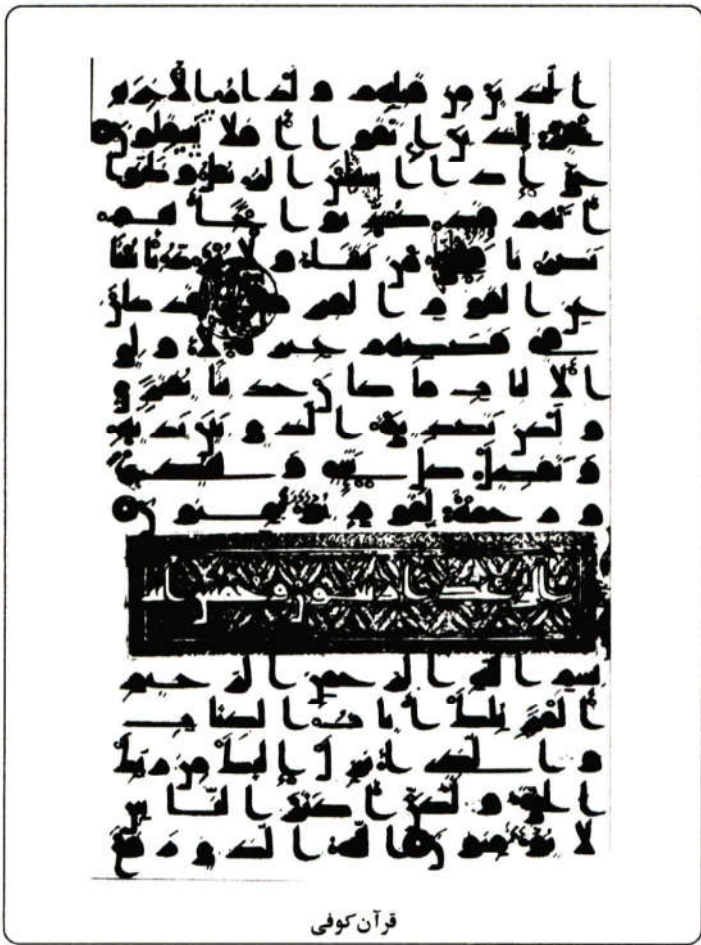
آن، بویژه اینکه برخی از فهرست‌ها به زبانهای مختلف است، این مهم به تعویق افتاده است.

گزیده‌ای از نسخه‌های خطی عربی در دارالکتب قاهره

۱. قرآن کریم (نیمه نخست)، خط کوفی بر روی پوست، نسخه کهن منسوب به حضرت امام جعفر صادق علیه السلام، ۲۰۹ برگ، نوزده سطری ۳۴×۲۲ سانتیمتر، «ش ۱ مصاحف».
۲. قرآن کریم، خط کوفی بر روی پوست، ۵۶۸ برگ (که

۳۴۰ برگ آن مربوط به سده نخست هجری، در هر صفحه دوازده سطر و ۳۴۰ برگ دیگر، چند سده بعد کتابت شده است. این نسخه، بسیار نفیس و کهن از جمله دو نسخه‌ای است که مقریزی در کتاب الخطط خود از آن نام برده است و خط آن منسوب به عثمان است و در این انتساب تردید وجود دارد)، قطع ۶۰×۵۴ سانتیمتر، «ش ۱۳۹ مصاحف».

۳. قرآن کریم، چند برگ کوفی بر روی پوست (این نسخه به سال ۲۷۰ ق، وقف مسجد جامع دمشق شده است)، «ش ۷/۱، ۱۸۸».

قرآن کوفی

38. *List of Current Periodicals*, Cairo National Library Press 1959, 86 Pages.

39. *The Arab History "A Bibliographical List"* Cairo, The National Library Press 1966, 292 Pages.

40. *Fine Arts Subject Catalogue*, I _ II, Cairo National Library Press 1962 _ 1963, 591 Pages.

۴۱. فهرست برخی از قرآنهاي کهن به خط کوفی و ثلث و نسخ، و نسخه‌های کهن عربی و فارسی کتابخانه خدیویه مصر (با عنوان لاتین).

این فهرست، در یک جلد بسیار بزرگ و قطور و سنگین‌وزن، در قطع سلطانی، در حدود یکصد سال قبل در قاهره به زبان لاتین و با چاپ و تصاویر آغاز یا انجام برخی از نسخه‌های خطی منتشر شده و بسیار نفیس و نایاب است و بحمدالله، یک نسخه از آن در کتابخانه بزرگ آیه‌الله العظمی مرعشی نجفی رحمته‌الله‌علیه موجود است.

خوشبختانه، بیشتر فهرستهای یاد شده، در کتابخانه بزرگ آیه‌الله العظمی مرعشی نجفی رحمته‌الله‌علیه موجودند. در هیچ‌یک از کتابخانه‌های ایران و حتی

خاورمیانه و مصر، این تعداد فهرست نسخه‌های خطی اسلامی که در این کتابخانه بزرگ موجود است، وجود ندارد؛ زیرا از حدود چهل و پنج سال قبل، مرحوم پدر بزرگوارم و اینجانب، هر آنچه از فهرس کتابخانه‌های مختلف را که یافته‌ایم، جمع‌آوری کرده، در کتابخانه قرار داده‌ایم. در نظر است در آینده، یک جلد فهرست فهرس نسخه‌های خطی کتابخانه‌های جهان که در کتابخانه بزرگ آیه‌الله العظمی مرعشی نجفی رحمته‌الله‌علیه موجود است، آماده و منتشر سازیم. مقدمات این کار تا حدودی فراهم شده، ولی نظر به گستردگی

۱. انتساب این قرآن و برخی قرآنهاي دیگر از جمله قرآنهاي موجود در کتابخانه آستان قدس رضوی در مشهد مقدس به ائمه اطهار علیهم السلام نادرست است. اینجانب با پژوهشهایی که بیش از چهل سال در مورد نسخه‌های خطی اسلامی داشته‌ام، برخی قرآنهاي کوفی منسوب به ائمه اطهار علیهم السلام در کتابخانه آستان قدس را از نزدیک مشاهده نموده‌ام و یقیناً انتساب آنها صحیح نیست و با کارشناسی‌ای که داشته‌ام، مربوط به سده سوم هجری‌اند. در این زمینه، اینجانب گزارشی در فصلنامه میراث شهاب آورده‌ام و با ارائه دلایلی، این انتسابها را رد کرده‌ام. همچنین دکتر صلاح‌الدین المنجد، دانشمند کتابشناس لبنانی، در گزارشی که منتشر شده است، دلایل رد انتساب این قرآنها را به ائمه اطهار علیهم السلام ارائه نموده است. اینجانب، نسخه کتابخانه دارالکتب را مشاهده نکرده‌ام؛ لیکن به احتمال زیاد، انتساب آن به امام صادق علیه السلام و دیگر امامان، نادرست باشد.

۳۰۸ ق، نسخه مذهب، ش «۱۳/۱، ۶۴».
 ۱۳. قرآن کریم، کتابت ۴۶۹ ق، از اول قرآن تا پایان سوره الصافات، ش «۸/۱، ۲۲۷».
 ۱۴. الإبانة عن معانی القرائات، مکی بن ابی طالب حمّوش بن محمّد اندلسی قیسی (م ۴۳۷ ق)، کتابت ۴۳۵ ق، (در حیات مؤلف)، ش «۱۹۶۶۴ ب».

۱۵. اجازة ابراهیم بن محمود بن أحمد بن محمود المرعشی، (زنده تا ۱۲۶۰ ق)، نسخه اصل به خط مجیز در ۱۹ محرم ۱۲۶۰ ق، ش «۹۶/ تیمور».

۱۶. أحكام القرآن، ابوبکر محمّد بن عبدالله بن أحمد معافری اندلسی اشبیلی مالکی (ابن عربی)، کتابت سده ششم یا هفتم هجری، ۲۰۹ برگ، ش «۱۰۹۷ تفسیر».

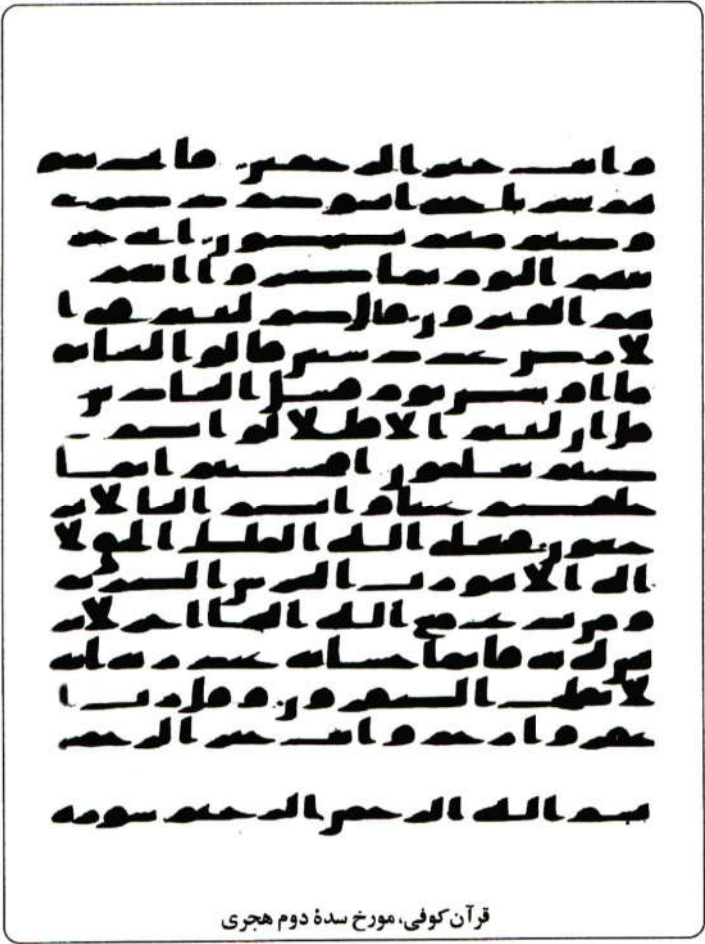
۱۷. أخبار سیویه المصری، ابومحمد حسن بن ابراهیم (ابن زولاق مصری) (م ۳۸۷ ق)، نسخه اصل به خط مؤلف، ش «۳۵۴ تاریخ».

۱۸. اختلاف العلماء،

(ج اول)، ابوبکر حمد بن منذر نیشابوری شافعی (م ۳۱۸ ق)، کتابت سده چهارم هجری، به خط نسخ قدیم، ۱۳۰ برگ، ش «۳۷ حدیث».

۱۹. اختلاف الفقهاء، محمّد بن جریر طبری (م ۳۱۰ ق)، کتابت سده چهارم هجری به خط نسخ قدیم، ۱۱۳ برگ، ش «۶۴۵ فقه حنفی».

۱. ترجمه و زیرنویس فارسی این قرآن، یکی از کهن ترین متون فارسی در جهان است. گرچه احتمال دارد این ترجمه، یکی دو سده پس از کتابت متن نگاشته شده باشد؛ لیکن کهن بودن آن مسلم است. ای کاش این قرآن در کشور ما می بود. اینجانب این گونه زیرنویس فارسی کهن در یک قرآن که متن آن به خط کوفی است، کمتر در جایی دیده ام.

۴. قرآن کریم، خط کوفی بر روی پوست، بدون نقطه به خط ابوسعید حسن بصری به سال ۷۷ ق (این نسخه بسیار نفیس و کهن در مسجد جامع عتیق عمرو بن العاص قرار داشته است)، ش «۵۰ مصاحف / طلعت».
 ۵. قرآن کریم، خط کوفی بر روی پوست، قطع کوچک ۱۵×۹ سانتیمتر، مورخ اواخر سده نخست هجری، ش «۲۱۷ مصاحف».

۶. قرآن کریم، خط کوفی بر روی پوست، قطع کوچک ۱۳×۹ سانتیمتر، ۶۰ برگ، کتابت اوایل سده دوم هجری، ش «۲۲۰ مصاحف».

۷. قرآن کریم، خط کوفی بر روی پوست، قطع کوچک ۱۴×۹ سانتیمتر، پنج سطر، ۴۰ برگ، مورخ سده دوم هجری، ش «۲۱۶ مصاحف».

۸. قرآن کریم، خط کوفی بر روی پوست، ۶۲ برگ، قطع کوچک ۱۳×۸/۵ سانتیمتر، مورخ سده دوم هجری، ش «۱۹۴ مصاحف».

۹. قرآن کریم، خط کوفی بر روی پوست، به شیوه ابوالأسود دُلی، ۶۵ برگ هفت سطر، قطع ۶۵×۴۸ سانتیمتر، مورخ سده دوم هجری، ش «۱۱۵ مصاحف».

۱۰. قرآن کریم، خط کوفی از عصر حکومت عباسی در بغداد، با زیرنویس فارسی^۱، ۹۱ برگ ۱۵ سطر در ۳۰×۱۹ سانتیمتر، ش «۱۸۵ مصاحف».

۱۱. قرآن کریم، خط کوفی، ۷۷ برگ پنج سطر، ۱۲/۵×۸/۵ سانتیمتر، کتابت سده سوم هجری، ش «۱۹۳ مصاحف».

۱۲. قرآن کریم، به خط ابوعلی محمّد بن مقله (وزیر و خطاط مشهور اسلامی در اوائل سده چهارم هجری)، کتابت

۲۰. أدب الکاتب، عبداللّٰه بن مسلم (ابن قتیبة دینوری)
(م ۲۷۶ ق)، کتابت ۵۱۴ ق، به خط نسخ حمزة بن علی بن
حسین علوی، ش «۱۵۸۷۴ ز».

۲۵. أشعار النساء، محمد بن عمران مرزبانی (م ۳۸۴ ق)،
کتابت سده چهارم هجری، ش «۸ ادب ش».

قرآن کوفی، بازیرنویس فارسی

از حد فر استند
ابو مه تار استند
از تا حد فر استند
فر استند
سید و بار ساء الله
لک شی و سکا انما
عد و ز علی و الله
فر موسی الا جز و
حب بالکون ما
لیکن اسم ط و
له حد و حد و حد

قرآن کوفی، مورخ اوایل سده سوم هجری

۲۶. الأصل، محمد بن حسن شیبانی (م ۱۸۹ ق)، کتابت سده
چهارم هجری، ش «۳۸۲ فقه حنفی».

۲۷. أصول الأحكام فی الحلال والحرام، المتوکل علی الله
أحمد بن سلیمان (یکی از امامان زیدیه یمن م ۵۶۶ ق)، کتابت
آخر ربیع ثانی ۶۸۶ ق، (در شهر حوث یمن)، ش «۲۵۴۹۸ ب».

۲۸. أصول صناعة الأحكام، ابوالحسن کوشیار بن لیان بن
باشهری جیلی، کتابت ۶۱۹ ق، ش «۲۲۲ اطم».

۲۹. أصول صناعة الأحكام، کوشیار بن لیان باشهری جیلی،
کتابت ۷۵۰ ق، ش «۷۷ ق».

۳۰. أصول الفقه، مؤلف ناشناخته، کتابت ۴۷۷ ق، به خط
نسخ ابونصر عمر بن محمد اصفهانی، ۸۵ برگ، ش «۶۰۴
اصول فقه».

۲۱. أدبیات العرب و مقالات الحكماء، ابوعلی أحمد بن
محمد بن یعقوب (ابن مسکویه)، (خازن اصفهانی م ۴۲۱ ق)،
کتابت شوال ۶۹۲ ق، به خط احمد بن سهروردی، ۱۸۴ برگ،
ش «۴۴۱۹ ادب / طلعت».

۲۲. الأسباب والعلامات (کتاب الأغذیه والأسباب والعلامات)،
نجیب‌الدین ابوحامد محمد بن علی بن عمر السمرقندی،
(م ۶۱۹ ق)، کتابت ۶۲۳ ق، به خط نسخ، ۸۹ برگ،
ش «۲ طب».

۲۳. الأسطلاب، ابوالحسن کوشیار بن لیان بن باشهری
جیلی، کتابت ۶۷۹ ق، خط نسخ عبدالرحمان بن دیان، ش «۲
و ۳۱ ظ».

۲۴. اشتقاق أسماء الله تعالی و صفاته المستنبطة من التنزیل و ما
یتعلّق بها من اللغات و المصادر و التأویل، ابوالقاسم عبدالرحمان
بن اسحاق (زجاجی)، (م ۳۳۷ ق)، کتابت ۴۳۴ ق، ش «۳ ش».

۱. نسخه بسیار نفیس و کهنی که در اواخر سده ششم یا اوائل سده هفتم
هجری کتابت شده، در کتابخانه بزرگ آیه‌الله العظمی مرعشی نجفی رحمته
موجود است.

۴۲. الألباب فی معرفة الأنساب، ابوالحسن احمد بن محمد بن ابراهيم اشعری یمنی (م ح ۵۵۰ ق)، کتابت ۱۱۴۳ ق، به خط نسخ، ش «۹۴۵ تاریخ».
۴۳. الأملی، اسماعیل بن قاسم (ابوعلی قالی) (م ۳۵۶ ق)، کتابت سده پنجم هجری، به خط مغربی بر روی پوست، ۱۶۲ برگ، ش «۱۸۵۹ ادب».
۴۴. الأوائل، ابوهلال حسن بن عبدالله بن سهل بن سعید عسکری (م بعد از ۳۹۵ ق)، کتابت ذی حجه ۶۵۱، به خط نسخ احمد بن ... مقری المؤدب، ۱۹۱ برگ، ش «۱۸۸۸ تاریخ / طلعت».
۴۵. الايثار بمعرفة رواة الآثار، ابوالفضل احمد بن علی بن محمد بن حجر عسقلانی (م ۸۵۲ ق)، نسخه اصل به خط ابن حجر، ش «۱۵۶ مصطلح».
۴۶. ایضاح الوقف و الإبتداء فی کتاب الله عز و جل، ابوبکر محمد بن قاسم بن محمد بن بشار انباری (ابن بشار) (م ۳۲۸ ق)، کتابت اوایل سده پنجم هجری، به خط نسخ، ۲۵۷ برگ، در پایان نسخه چند سماع به تاریخ ۴۵۴ ق، ش «۱۰ قرائات».
۴۷. اوراق بردی، ۴۴۴ برگ، مورخ ۸۶ ق.
۴۸. بحر الأنساب، کمال الدین احمد بن علی (ابن عنبه داوودی) (م ۸۲۸ ق)، ۱۳۷ برگ، ش «۳۹ تاریخ».
۴۹. بردیه، کتابت ۱۴۲ ق، به خط معروف بن عبدالله، ش «۳۵۱/۱».
۵۰. البصائر والذخائر (بصائر القدماء و سرائر الحكماء) (ج ۱ و ۴ و ۵)، ابوحیان توحیدی (م ۴۰۰ ق)، کتابت ۶۲۹ ق، خط نسخ (نسخه هنری نفیس)، ۷۶، ۹۱ و ۹۶ برگ، ش «۹۱۰۴ ادب».
۵۱. البصر و البصيرة فی علم العین و عللها و مداواتها، ابوالحسن ثابت بن قره حرانی (م ۲۸۸ ق)، کتابت ۵۹۲ ق، به خط عبدالرحمان بن یونس انصاری، ش «۱۰۰ طب / تیمور».
۵۲. کتاب البعث، ابوبکر عبدالله بن داوود (ابن داوود سجستانی) (م ۳۱۶ ق)، کتابت ۵۹۲ ق، به خط محمد بن احمد بن حسین هکاری (که از روی نسخه مورخ ۳۹۴ ق کتابت کرده است)، دارای چند سماع، ش «۲۳۷۳۶ ب».
۵۳. البرهان فی أصول الفقه، امام الحرمین ابوالمعالی عبدالملک بن عبدالله بن یوسف جوینی شافعی نیشابوری

۳۱. أصول الهندسة لأقلیدس، خواجه نصیرالدین الطوسی (م ۶۷۲ ق)، ش «۷۸۹ هـ ۱۰۷ طر».
۳۲. الأصبلی فی الأنساب^۱، محمد بن علی بن طباطبا طقطقی (م ۷۰۹ ق)، کتابت ۹۰۶ ق، ۱۶۲ برگ، ش «۹۳۰ تاریخ».
۳۳. الإعجاز فی القرآن العظیم، ابوبکر محمد بن محمد بن جعفر قاضی باقلانی، (م ۴۰۳ ق)، کتابت ۶۰۰ ق، به خط نسخ، ۱۵۰ برگ، ش «۱۵ تفسیر م».
۳۴. إعراب القرآن (البرهان فی تفسیر القرآن)، ابوالحسن علی بن ابراهيم بن یوسف حوفی (م ۴۳۰ ق)، کتابت سه شنبه ۲۷ ربیع الاول ۵۸۵ ق، به خط محمد بن هارون مقری کیال، ش «۲۰۵۰۳ ب».
۳۵. الأعضاء الآلمة لجالینوس، ترجمة عربی از حنین بن اسحاق (م ۲۶۰ ق)، کتابت سده ششم هجری، به خط اندلسی قدیم، ضمن مجموعه ش «۳۱۱ طب».
۳۶. الأغانی (ج ۲، ۴ و ۱۱)، علی بن حسین بن محمد بن احمد بن هیثم مروانی اموی قرشی (ابوالفرج اصفهانی)، کتابت ۶۱۴ ق، به خط نسخ محمد بن ابی طالب بدری (این نسخه توسط سیف الدوله حمدانی اهدا شده است)، ش «۵۷۹ ادب».
۳۷. الإقتضاب فی شرح أدب الکتاب لابن قتیبة (ج ۳)، عبدالله بن محمد بن السید بطلیوسی (م ۵۲۱ ق)، کتابت ربیع ثانی ۵۵۳ ق، به خط نسخ، ۲۱۵ برگ (نسخه، مقابله و تصحیح شده است)، ش «۲۴۳ ادب».
۳۸. الإعتضاد فی الفرق بین الظاء و الضاد، ابن مالک طائی (م ۶۷۲ ق)، کتابت ۲۰ ذی حجه ۷۱۰ ق، ش «۵۸۳۰ هـ».
۳۹. إكمال تهذیب الکمال فی أسماء الرجال، منسوب به علاء الدین مُغلطای بن قلیچ بن عبدالله بکجری (م ۷۶۲ ق)، کتابت ۷۵۰ ق (در عصر مؤلف)، ش «۱۵ مصطلح».
۴۰. الإكمال فی رفع الإرتیاب عن المؤلف و المختلف من الأسماء و الکنی و الأنساب، امیر ابونصر علی بن هبة الله بن علی بن جعفر بن علی بن محمد (ابن ماکولا) (م ۴۸۷ ق)، کتابت ۲۵ شوال ۵۹۱، به خط عبدالکریم بن حسن بن جعفر بن خلیفة بعلبکی (که از روی نسخه مورخ ۴۹۶ ق، کتابت کرده است)، ش «۸».
۴۱. الإكمال فی المختلف و المؤلف من أسماء البغدادی، حافظ ابونصر علی بن هبة الله بن علی بن جعفر (ابن ماکولا) (م ۴۷۵ ق)، کتابت ۵۹۱ ق، به خط عبدالکریم بن حسن بعلبکی.

۱. این کتاب براساس یک نسخه بسیار نفیس کهن مورخ سده هشتم هجری در کتابخانه بزرگ آیه الله العظمی مرعشی نجفی رحمته برای نخستین بار توسط واحد انتشارات آن کتابخانه زیر نظر اینجانب، منتشر شده است.

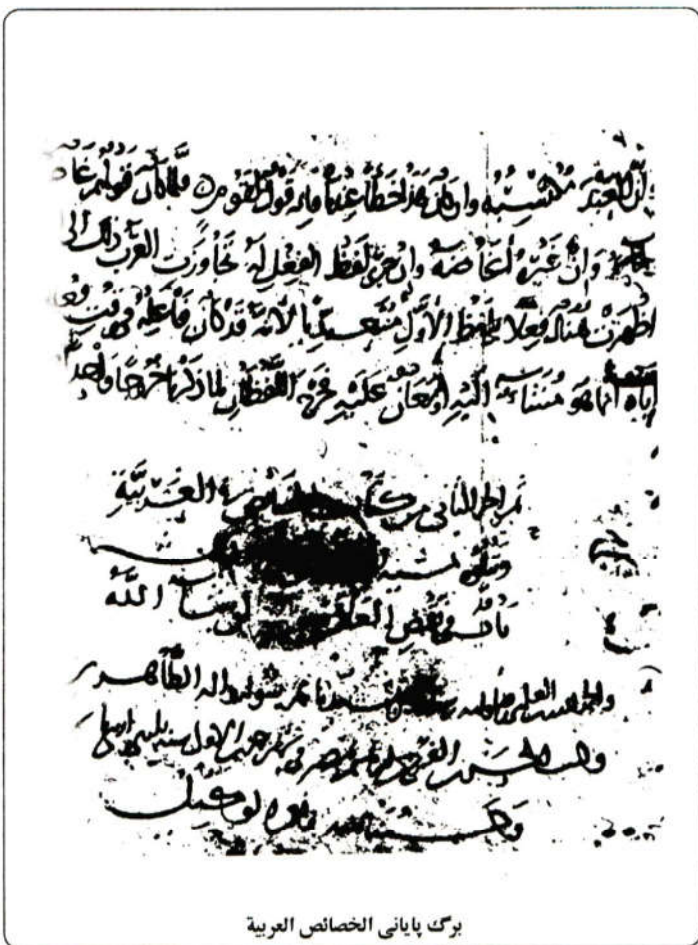
- ۴۷۸ ق)، کتابت ۲۵ شوال ۶۳۵، به خط عثمان بن یحیی بن عثمان صقلی قرشی، ش «۲۵۸۷۵ ب».
۵۴. البول، یعقوب بن اسحاق بن سلیمان اسرائیلی (م ۳۲۰ ق)، کتابت سده ششم هجری، به خط اندلسی قدیم، ش «۳۱۱ طب / تیمور».
۵۵. بهجة المجالس و أنس المجالس، ابو عمرو یوسف بن عبدالبر بن عاصم نمری قرطبی (م ۴۶۳ ق)، کتابت حدود ۷۰۰ ق، ش «۱۶۲۷ / اذ».
۵۶. البیزة، بازیار عزیز فاطمی، کتابت اوائل سده چهارم هجری، به خط کوفی، ش «۷۶۲ طبیعیات».
۵۷. تاج العروس فی شرح القاموس، ابوالفیض محمد بن عبدالرزاق حسینی زبیدی (مرتضی) (م ۱۲۰۵ ق)، نسخه اصل به خط مؤلف در مصر، ۱۱۸۴ ق، ۲۴۷ برگ، ش «۵۰۱ لغت / تیمور الف».
۵۸. تاج العروس، جلد دیگر، نسخه اصل به خط مؤلف در مصر، رجب ۱۱۸۴ ق، ۱۱۵ برگ، ش «۵۰۱ لغت / تیمور ب».
۵۹. تاریخ الإسلام و طبقات مشاهیر الأعلام، (ج ۱ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۸)، ابو عبدالله محمد بن احمد بن عثمان بن قایماز ذهبی ترکمانی فارقی دمشقی (م ۷۴۸ ق)، نسخه اصل به خط مؤلف، ۲۴۶ و ۲۶۶ برگ، ش «۴۲ تاریخ».
۶۰. تاریخ الطبری (ج ۱۱)، ابو جعفر محمد بن جریر طبری (م ۳۱۰ ق)، کتابت سده هفتم هجری، خط نسخ قدیم، ۲۲۲ برگ، ش «۱۶۰۲ تاریخ».
۶۱. تاریخ مدینه دمشق (ج ۶)، ابوالقاسم علی بن حسن بن هبة الله (ابن عساکر) (م ۵۷۱ ق)، کتابت سده ششم هجری، ش «۳۲۷۱ تاریخ».
۶۲. تاریخ مدینه دمشق (جزء ۹ - ۸۰)، کتابت اوائل سده هفتم هجری، دارای سماع، مورخ ۶۱۶ ق.
۶۳. تاریخ مدینه دمشق (جزء ۲۰۷ و ۲۰۸)، کتابت سده ششم هجری، ش «۱۷ تاریخ».
۶۴. تاریخ مدینه دمشق (جزء ۴۸۲ - ۵۰۰)، کتابت سده ششم هجری، دارای سماع، مورخ ۵۶۰ ق.
۶۵. تاریخ مدینه دمشق (جزء ۵۲۱ - ۵۳۰)، کتابت سده ششم هجری، دارای سماع، مورخ ۵۹۶ ق.
۶۶. تاریخ مدینه دمشق، جلد دیگر، مورخ سده هفتم هجری، ش «۴۳ م تاریخ».
۶۷. تاریخ مدینه السلام (الجزء الثالث بعد المئة)، ابوبکر
- احمد بن علی بن ثابت خطیب بغدادی (م ۴۶۳ ق)، کتابت اوائل سده پنجم هجری، ۱۰۰ برگ، ش «۲۳۳۲ تاریخ».
۶۸. تأویل مشکل القرآن، ابن قتیبه، کتابت ۳۷۹ ق.
۶۹. التبصرة فی علم الهیئة، ابو محمد عبدالجبار بن محمد ثابتي حرّفی، کتابت ۵۵۰ ق، ش «۳۸۳ طک».
۷۰. التبيين فی انساب القرشيين، موفّق الدین عبدالله بن محمد بن قدامه مقدّسی حنبلی (م ۶۲۰ ق)، کتابت سده هفتم هجری، ش «۳۴۹ تاریخ».
۷۱. تحدیق النظر فی أخبار الامام المنتظر علیه السلام، محمد بن عبدالعزيز بن محمد بن مانع (م ۱۳۸۵ ق)، (مؤلف در مدرسه اثریه به سال ۱۳۳۷ ق، این کتاب را نگاهشته است)، کتابت جمادى ثانی ۱۳۳۸ ق، (در حیات مؤلف)، به خط شیخ احمد بن یوسف بن جابر بن عبدالله، ۲۵ برگ، ش «ب ۲۰۳۵۹».
۷۲. تحدید نهاییات الأماكن لتصحیح مسافات المساكن، ابوریحان بیرونی، کتابت ۴۱۶ ق (در غزنه)، احتمالاً نسخه اصل بن خط بیرونی.
۷۳. تحریر اصول الهندسة لأقلیدس^۱، خواجه نصیرالدین طوسی (م ۶۷۲ ق)، کتابت ۷۸۹ ق، ش «۱۳۷ ق».
۷۴. التحریر فی شرح التنبيه فی فروع الشافعية لأبى اسحاق الشیرازی، محی الدین ابوزکریا یحیی بن شرف نووی (م ۶۷۶ ق)، کتابت ۶۹۰ ق (که با نسخه اصل مقابله و تصحیح شده است)، به خط محمد بن عبدالمنعم شافعی، ش «۲۵۳۱۲ ب».
۷۵. تحریر المحسطی، خواجه نصیرالدین طوسی (م ۶۷۲ ق)، کتابت ۶۵۰ ق، (در حیات خواجه)، ش «۹۱ ق».
۷۶. تذکرة ابن العديم (ج ۵ - ۱۱۲)، کمال الدین عمر بن احمد بن هبة الله بن ابی جرادة (ابن عديم) (م ۶۶۰ ق)، نسخه اصل به خط مؤلف در سال ۶۳۷ ق، ۲۰۵ برگ، ش «۲۰۴۲ ادب».
۷۷. تذکرة الألیاب بأصول الأنساب، ابو جعفر احمد بن عبدالعزيز بن عبدالمولی بتي^۲ (م ۴۸۸ ق) (نسخه بسیار کهن و نفیس)، ش «۸۹ / تیمور».
۷۸. تذکرة ابن العديم (ج ۵ و ۶)، کمال الدین عمر بن احمد بن

۱. این کتاب، نخستین بار به سال ۱۵۹۴ م، با متن اصلی عربی در چاپخانه مدیچی در رم (ایتالیا) منتشر شده است که ارزش و اعتبار آن که بیش از چهار صد سال قبل چاپ شده، کمتر از نسخه خطی آن نیست. دو نسخه اصلی این چاپ در کتابخانه بزرگ آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی رحمته موجود است.
۲. بتي، منسوب به بته، روستایی در منطقه اندلس قدیم.

- هبة الله حلبی (م ۶۶۰ ق)، نسخه اصل به خط مؤلف و دارای سماع به تاریخ ۶۳۷ ق، ۲۰۸ برگ، ش «۲۰۴۲ ادب».
۷۹. تذكرة الکخالین المنتخب فی علم العین، ابوالقاسم عمار بن علی موصلی متطبب (م بعد از ۴۰۰ ق)، کتابت ۵۹۲ ق، به خط عبدالرحمان بن یونس انصاری، ش «۱۰۰ طب / تیموری».
۸۰. تذكرة الکخالین، علی بن عیسی کحال (م ۴۰۰ ق)، کتابت ۵۹۲ ق، به خط نسخ قدیم، ش «۱۰۰ طب / تیمور».
۸۱. تذهیب التهذیب، حافظ شمس الدین ذهبی (م ۷۴۸ ق)، کتابت رجب ۷۳۶ ق، (در حیات مؤلف)، به خط علی بن عبدالرحمان بن شیبیب حرانی حنبلی، ۱۹۹ برگ، ش «۶۲».
۸۲. تعالیق من مغازی الواقدی، حافظ شهاب الدین احمد بن علی بن حجر عسقلانی (م ۸۵۲ ق)، نسخه اصل به خط ابن حجر، ۷۴ برگ، ش «۵۲۲ تاریخ».
۸۳. التعليقات والنوادر، ابوعلی هارون بن زکریا هجری (از دانشمندان اواخر سده چهارم هجری)، کتابت عصر فاطمیین مصر، ۲۴۳ برگ، ش «۳۴۲ لغت».
۸۴. تعلق من تاریخ مدینه دمشق لابن عساکر، حافظ شهاب الدین احمد بن علی بن احمد بن حجر عسقلانی (م ۸۵۲ ق)، نسخه اصل به خط ابن حجر، ش «۵۲۲».
۸۵. تفسیر الغریبین، ابوعبید احمد بن محمد بن محمد بن عبدالرحمان هروی عبدی باشانی (م ۴۰۱ ق)، کتابت ۵۲۶ ق، به خط عبدالله بن خلف بن عبدالله کفرطایی، ۲۴۷ برگ، ش «۱۶۷ تفسیر».
۸۶. تفسیر القرآن الکریم (ج ۱)، ابوجعفر احمد بن محمد بن اسماعیل بن یونس مرادی مصری (نحاس) (م ۳۳۸ ق)، کتابت سده چهارم هجری، به خط نسخ، ۲۳۲ برگ، ش «۳۸۵ تفسیر».
۸۷. تفسیر مقولات ارسطوطالیس، ابوالفرج عبدالله بن طیب (م ۴۳۵ ق)، کتابت جمعه ۲۰ شعبان ۴۸۰ ق، به خط نسخ معرب هبة الله بن مفضل بن هبة متطبب، ۱۸۷ برگ، ش «۱ فلسفه م».
۸۸. تکملة شرح ابن سید الناس الیعمری علی الجامع الصحیح للإمام الترمذی، حافظ زین الدین عبدالرحیم بن حسین بن عبدالرحمان (حافظ عراقی)، نسخه اصل به خط مؤلف، ۲۵۶ برگ، ش «۲۵۰۴ حدیث».
۸۹. التکملة والذیل والصلة (ج ۲)، رضی الدین حسن بن محمد بن حسن بن حیدر عدوی عمری صاغانی (م ۶۵۰ ق)، کتابت در حیات مؤلف به سال ۶۴۱ ق، به خط نسخ محمد بن
- عبدالمعز بن عثمان بن عبدالملک بن عبیدالله بن احمد بن سعید رمانجیر (ابن افضل کرجی)، ۲۲۱ برگ، ش «۳ لغت».
۹۰. تهذیب إصلاح المنطق لابن السکیت، ابوزکریا یحیی بن علی خطیب تبریزی (م ۵۰۲ ق)، کتابت ۴۹۱ ق، (در عصر مؤلف) ش «۱۸۹/۱».
۹۱. تهذیب الکمال فی أسماء الرجال (ج ۱)، حافظ ابوالحجاج یوسف بن عبدالرحمان بن یوسف قضاعی کلبی مزنی (م ۷۴۲ ق)، کتابت در حیات مؤلف به سال ۷۴۱ ق، به خط نسخ دولتشاه بن قلیچ بک بن عبدالله (در مشهد الربوه در دمشق)، ۳۹۱ برگ، در برگ آغازین، سماع به خط مؤلف، ش «۲۵ مصطلح الحدیث».
۹۲. التیسیر فی علم التفسیر، عبدالعزیز بن احمد بن سعید دمیری (دیرینی) (م ۶۹۴ ق)، کتابت در حیات مؤلف به سال ۶۷۳ ق، ۱۱۹ برگ، ش «۸۰ تفسیر».
۹۳. الثقات فی أسماء الرجال، حافظ ابوحاتم محمد بن حبان بن احمد بن حبان بُستی تمیمی (م ۳۵۴ ق) (نسخه بسیار نفیس و کهن)، ۱۸۳ برگ، ش «۲۰۸ / طلعت».
۹۴. الجامع الصحیح (صحیح البخاری)، کتابت اواخر سده پنجم هجری، دارای یک سماع به تاریخ ۴۹۵ ق.
۹۵. الجامع فی الحدیث، ابومحمد عبدالله بن وهب بن مسلم فهري مصری، (م ۱۹۷ ق) (نسخه بسیار کهن)، مورخ اوایل سده سوم هجری، خط نسخ، ۱۸۲ برگ، بر روی برگهای بردی، ش «۲۱۲۳ حدیث».
۹۶. جامع المبادئ والغایات^۱، ابوعلی حسن بن علی بن عمر مراکش، کتابت ۹۰۰ ق، ش «۳۴۶ ق».
۹۷. جزء حدیث الإمام ابی علی حنبل بن اسحاق بن حنبل بن هلال بن اسد شیبانی ابن عم الامام احمد بن حنبل و تلمیذه (م ۲۷۳ ق)، کتابت سده هفتم هجری، ش «۱۹۱۴۲».
۹۸. کتاب الجمعة، عبدالرحمان احمد بن شعیب نسایی (م ۳۰۳ ق)، کتابت سده پنجم هجری، دارای چند سماع به سالهای ۴۷۰ و ۵۱۴ ق، ش «۴۸۵ حدیث».

۱. این کتاب از آثار اخترشناسی قدیم و بسیار قابل توجه است. یک نسخه بسیار نفیس و کهن آن که در سده هفتم هجری کتابت شده، در کتابخانه بزرگ آیه الله العظمی مرعشی نجفی رحمته الله موجود است و آن را دو سال قبل، اینجانب با تعدادی نسخه نفیس دیگر در یکی از شهرستانها برای این کتابخانه بزرگ، خریداری نمودم.

۹۹. جوامع کتاب جالینوس فی الأمراض الحادثة فی العین، جالینوس، کتابت ۵۹۲ق، نه برگ، ش «۱۰۰ طب / تیمور».
۱۰۰. جواهر القرآن (الأربعین فی اصول الدین)، ابوحامد محمد بن غزالی طوسی (م ۵۰۵ق)، کتابت اوآخر صفر ۶۵۰ق، به خط نسخ محمد بن عمر بدوی، ۱۸۷ برگ، ش «۲۳ تفسیر قوله».
۱۰۱. جوامع کتاب جالینوس فی البول، جالینوس، کتابت سده ششم هجری، ش «۱۷۸۳ طب».
۱۰۲. الحجة فی قرائات الأئمة السبعة، ابو عبدالله حسین بن خالویه (م ۳۷۰ق)، کتابت ۴۹۶ق، به خط نسخ در ذی حجه در شهر بغداد، ۲۰۹ برگ، ش «۱۳۴ قراء / طلعت».
۱۰۳. الحیل و المخارج علی المذهب الحنفی، ابوبکر احمد بن عمر خضاف (م ۲۶۱ق)، کتابت محرم ۴۹۶ق، به خط نسخ قدیم منصور بن هبة الله بن محمد بن حسین موصلی، ۱۰۹ برگ، ش «۱۵۴ فقه حنفی».
۱۰۴. الخصائص العربية، ابو الفتح عثمان بن جنی (م ۳۹۲ق)، (جزء ۱ و ۲)، مورخ جمادی اول ۴۳۰ق، به خط تعلیق معرب حسن بن فرج بن ابراهیم، ۱۶۲ برگ، ش «۱۱۰ نحو».
۱۰۵. حماسة ابي تمام، ابوتمام حبیب بن اوس بن حارث طائی (م ۲۳۱ق)، کتابت ۵۷۴ق، به خط نسخ، ۱۳۷ برگ، ش «۱۱۴۱ شعر / تیمور».
۱۰۶. دزر الأبقار فی وصف الصفوة الأخیار، ابو الفتح بن صدقة بن منصور سرمینی (م ق ۸ق)، نسخه اصل به خط مؤلف در ذی حجة ۷۲۱، ۱۴۸ برگ، ش «۱۰۱ تاریخ».
۱۰۷. درر التنوید بتعریب مؤامرات الزیج (ترجمة عربی زیج الغریک)، حسن بن محمد (قاضی احسن)، کتابت سده یازدهم هجری، ش «۸۹ ش».
۱۰۸. دغل العین، ابوزکریا یوحنا بن ماسویة متطبب (م ۲۴۳ق)، کتابت ۵۹۲ق، ش «۱۰۰ طب / تیمور».
۱۰۹. دلائل الأحکام من أحادیث النبی (ص)، ابوالعز یوسف بن رافع اسدی حلبی شافعی (ابن شداد)، کتابت آخر رجب ۶۴۵، ۱۶۲ برگ، ش «۲۵۰۶ حدیث».
۱۱۰. دیوان الأبیوردی، کتابت ۶۰۹ق، به خط نسخ ابوبکر بن شرف شاه، ۱۳۱ برگ، ش «۸۴۵ / ادب».
۱۱۱. دیوان الأدب (الجامع لدیوان الأدب)^۱، ابوابراهیم اسحاق بن ابراهیم فارابی (م ۳۵۰ق)، کتابت رجب ۵۷۴ق، به خط

برگ پایانی الخصائص العربية

- نسخ ابوحاسد بن علی بن محمد بن حسین حدنی، ۲۲۲ برگ، ش «۲۵ لغت».
۱۱۲. دیوان الأدب، فارابی، مورخ شوال ۶۲۹ق، ۴۰۶ برگ، ش «۳۸۳ لغت».
۱۱۳. دیوان الأزرجانی، ناصح الدین ابوبکر احمد بن محمد بن حسین رجانی (م ۵۴۴ق)، کتابت ۶۴۱ق، به خط نسخ اسماعیل بن کونج مازکردینی (۵)، ۲۴۵ برگ، ش «۲۰۴۱ ادب».
۱۱۴. دیوان التلعفری، شهاب الدین ابو عبدالله محمد بن یوسف بن مسعود شیبانی (م ۶۷۵ق)، کتابت ۶۵۳ق، به خط نسخ، ۴۹ برگ، ش «۵۱۰۳ ادب».
۱۱۵. دیوان الحاجری، حسام الدین عیسی بن سنجر بن بهرام بن جبرئیل اربلی (حاجری) (م ۶۳۹ق)، کتابت ۶۵۴ق، به خط نسخ در ۷۱ برگ، ش «۵۱۰۳ ادب».

۱. چند نسخه کهن و نفیس از این اثر در کتابخانه بزرگ آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی رحمته‌الله موجود است که یکی از آنها در اوآخر سده پنجم و دیگری در سده ششم هجری کتابت شده است.

۱۲۹. رساله فی أنساب القبائل التي سكنت مدينة صعدة باليمن، محمد بن احمد بن علی بن موسی دواری، کتابت ۱۱۴۳ ق، به خط نسخ، ش «۹۴۵ تاریخ».

۱۳۰. رساله فی بیان طریق القضاء و أسماء القضاة بمصر المحروسة و أقالیها مدّة الفرنستین، احمد مرعشی (قاضی عسکر مصر در ایام هجوم فرانسویان به مصر به سرکردگی ژنرال فرانسوی عبدالله مینو)، نسخه اصل به خط مؤلف، ش «۳۱۵۱ تاریخ».

۱۳۱. رساله فی علم الخط و القلم، وزیر محمد بن علی بن حسین (ابن مقله) (م ۳۲۸ ق)، نسخه اصل به خط ابن مقله.

۱۳۲. رساله فی منافع الأعضاء الانسانیة، علاءالدین علی بن ابی حزم قرشی متطبب (ابن نفیس) (م ۶۸۷ ق)، کتابت ۶۷۳ ق (در حیات مؤلف)، به خط نسخ، ص ۵۸، ش «۲۰۹ مجامیع».

۱۳۳. روضة الألباب و تحفة الأجاب و نخبة الاحساب لمعرفة الأنساب^۲، محمد بن عبدالله بن علی بن حسین (ابن المؤید) (م ۱۰۳۱ ق)، کتابت ۱۱۴۳ ق، خط نسخ، ش «۹۴۵ تاریخ».

۱۳۴. الروض الباسم فی حوادث العمر و التراجم، ابوالمکارم زین الدین عبدالباسط بن خلیل بن شاهین ملطی قاهری حنفی (ابن وزیر) (م ۹۲۰ ق)، نسخه اصل به خط مؤلف در ۸۹۰ ق، ۸۶ برگ، ش «۲۴۰۳ تاریخ / تیمور».

۱۳۵. ریاض النفوس فی طبقات فقهاء مدينة القیروان، ابوبکر عبدالله بن محمد مالکی، کتابت ۶۴۵ ق، به خط یوسف بن محمد بن عبدالوهاب بن یوسف مالکی، ۲۳۴ برگ، ش «۱۱۶ تاریخ».

۱۳۶. الزوائد و النظائر و فوائد البصائر، ابو عبدالله حسین بن محمد بن ابراهیم دامغانی (م ۴۷۸ ق)، کتابت ۴۶۷ ق (در حیات مؤلف)، به خط نسخ ابوالحسن عبدالرحمان بن محمد رازی، ۱۴۴ برگ، ش «۱۳۰ تفسیر».

۱۱۶. دیوان الحادرة، قطیبة بن اوس بن محصن بن حبیب بن عبدالعزی (حادره)، کتابت ۴۲۳ ق، به خط خوشنویس برجسته اسلامی علی بن هلال (ابن بواب)^۱ در ۲۵ برگ هشت سطر، ش «۲۱۴۵ ادب».

۱۱۷. دیوان الحماسة، ابوتمام حبیب بن اوس بن حارث طائی (م ۲۳۱ ق)، کتابت ذی حجة ۵۹۹، به خط مغربی احمد بن عبدالله بن سلیمان، ۱۰۷ برگ، ش «۹۴ ادب».

۱۱۸. دیوان العصفوری، ابوبکر عصفوری (م ۱۱۰۳ ق)، نسخه اصل به خط شاعر، ۲۱۴ برگ، ش «۴۲۹ شعر / تیمور».

۱۱۹. دیوان کشاجم، ابوالفتح محمود بن حسین بن سندی بن شاهک (کشاجم) (م ۳۶۰ ق)، کتابت ۶۰۳ ق، ۱۷۴ برگ، ش «۴۵۷۹ ادب».

۱۲۰. دیوان المتبئی، کتابت سده هفتم هجری، ش «۴۵۲۱ ز».

۱۲۱. ذیل الشقائق النعمانیة، ملا پیر محمد (عاشق چلبی بن علی بن زین العابدین نطاع بغدادی) (م ۹۷۹ ق)، خط نستعلیق، ۹۲ برگ، ش «۱۸۶۱ تاریخ / طلعت».

۱۲۲. الزجال، تقی الدین حسن بن علی بن داوود حلی شیعی. کتابت ۹۷۳ ق، ۲۸۴ صفحه، ش «۴۷۵ تاریخ».

۱۲۳. رجال البخاری و مسلم (ج ۱)، شهاب الدین احمد بن موسی هکاری (م ۷۶۳ ق)، نسخه اصل به خط مؤلف، ش «۵۴۳ تاریخ / تیمور».

۱۲۴. رحلة الإمام الشافعی، روایة ابوبکر محمد بن المنذر عن الربیع بن سلیمان، نسخه نفیس و کهن به خط محمد بن احمد بن محمد اصفهانی دارای دو سماع به تاریخهای ۵۸۴ و ۶۳۰ ق، ش «۵۷۸ تاریخ / تیمور».

۱۲۵. رسائل اخوان الصفا، کتابت ۶۰۰ ق، ش «۳۸۳ طک».

۱۲۶. رساله فی الأشراف الکیلانیین الحمویین القاطنین بالهند، احمد بن علی حنفی هندی رامغوری (م بعد از ۱۳۱۳ ق)، نسخه اصل به خط مؤلف، ۱۳ برگ، ش «۱۳۷۷ تاریخ».

۱۲۷. الرسالة فی أصول الفقه، محمد بن ادريس شافعی (م ۲۰۴ ق)، کتابت ۲۶۵ ق، به خط نسخ قدیم ربیع مرادی معری (از شاگردان مؤلف)، ۸۱ برگ ۲۸ سطر، ش «۴۱ اصول فقه م».

۱۲۸. رساله فی أنساب القبائل التي سكنت مدينة زبيد باليمن، محمد بن علی مدهجی قرشی نسابه (م بعد از ۸۹۰ ق)، کتابت ۱۱۴۳ ق، به خط نسخ، ش «۹۴۵ تاریخ».

۱. دو جزء از قرآن کریم به خط ابن بواب که در سال ۳۹۲ ق، کتابت شده، در کتابخانه بزرگ آية الله العظمی مرعشی نجفی^۲ موجود است. این نسخه، قبلاً در کتابخانه ناصرالدین شاه قاجار قرار داشته و نهایتاً در اختیار مرحوم شیخ المحدثین حاج شیخ عباس محدث قمی، مؤلف کتاب مفاتیح الجنان قرار گرفته است و اینجانب، سالها قبل آن را برای این کتابخانه بزرگ، خریداری نمودم.
۲. یک نسخه دیگر از این کتاب در یکی از کتابخانه‌های استانبول در ترکیه موجود است که حدود سی سال قبل، تصویر آن را اینجانب در سفر به ترکیه تهیه و به تعداد پنجاه نسخه با یک مقدمه یک صفحه‌ای از مرحوم پدر بزرگوارم آية الله العظمی مرعشی نجفی^۲ چاپ کردم و به برخی کتابخانه‌ها اهداء نمودم.

۱۳۷. الزیج الجامع و البلیغ، کوشیار بن لبان جیلی، کتابت ۶۵۰ ق، ش «۶۹۱ دم».
۱۳۸. الزیج الجامع و البلیغ، کوشیار بن لبان، کتابت ۷۰۰ ق، ش «۴۵ ق».
۱۳۹. سز النحو، ابواسحاق ابراهیم بن سری بن سهل زجاج (م ۳۱۱ ق)، کتابت سده چهارم هجری (در برگ پایانی نسخه، قرائتی به سال ۳۵۱ آمده است که نسخه خوانده و تصحیح شده است)، ش «۱۱۵/۲».
۱۴۰. سز النحو، ابواسحاق ابراهیم بن سری بن سهل زجاج (م ۳۱۱ ق)، کتابت اوایل سده چهارم هجری، به خط نسخ قدیم، ۹۹ برگ، ش «۱۴۹ نحو».
۱۴۱. السموم و دفع مضارها، ابوموسی جابر بن حیان بن عبدالله صوفی کوفی ازدی (م ۲۰۰ ق)، کتابت ۶۳۹ ق، به خط نسخ و تملک صلاح‌الدین صفری، ۱۹۵ برگ، ش «۳۹۳ طب/ تیمور».
۱۴۲. سند المرعشی بالأذان، ینتهی فی الی بلال الحبشی، محمود بن احمد بن محمود مرعشی.
۱۴۳. سنن أبی داود (ج ۲)، ابوداود سلیمان بن اشعث بن اسحاق بن بشیر ازدی سجستانی (م ۲۷۵ ق)، کتابت ۵۰۷ ق، به خط نسخ (در شهر فسطاط مصر)، ۲۳۱ برگ، ش «۶۴۷ حدیث».
۱۴۴. السنن و الآثار (السنن الکبریٰ)، ابوبکر احمد بن حسین بن علی بیهقی (م ۴۵۸ ق)، نسخه اصل به خط مؤلف در سده چهارم هجری (بسیار نفیس)، ۳۹۲ برگ، ش «۲۶۷ حدیث».
۱۴۵. سوق العروس، ابومعشر عبدالکریم بن عبدالصمد بن محمد بن علی بن محمد طبری قطان شافعی (حافظ مقرئ)، کتابت ۶۱۸ ق، در پایان چند سماع، مورخ ۶۳۳ ق، ۲۹۵ برگ، ش «۶۰۶ قرائات».
۱۴۶. السهم المصیب فی کبد الخطیب (الرد علی الخطیب البغدادی)، عیسی بن ابی بکر بن ایوب شرف‌الدین (م ۶۲۴ ق)، کتابت ۶۲۳ ق، به خط نسخ، ۱۴۲ برگ، ش «۱۵۳ تاریخ».
۱۴۷. سیاسة البدن، محمد بن رستم گیلانی طبیب، نسخه اصل به خط مؤلف در ۸۵۹ ق (در شهر رشت)، ش «۱۷۸۱ طب».
۱۴۸. شأن الدعاء و تفسیر الادعیه الماثوره، احمد بن محمد بن ابراهیم خطابی (م ۳۸۸ ق)، کتابت قبل از سال ۴۶۰ ق، ش «۲۹۵ حدیث».
۱۴۹. الشامل (ج ۱)، ابوبکر احمد بن حسین بن علی بیهقی (م ۴۵۸ ق)، کتابت جمادی ثانی سال ۵۲۲ ق، به خط حسین بن حسین خرقی، ۳۵۸ برگ، ش «۲۲۵ فقه حنفی».
۱۵۰. الشامل فی الطب، علاء‌الدین علی بن ابی‌الحزم قرشی (ابن نفیس) (م ۶۸۷ ق) کتابت سده هشتم هجری، ش «۶۰۵۷ ل».
۱۵۱. شجرة الأشراف المتصل نسبههم لجدهم السيد علی زنفل الکاکن ضریحه بمجلة ابی علی القنطرة، مؤلف ناشناخته، ۱۰۹ برگ، ش «۴۵۱۷».
۱۵۲. شرح الأربعین حدیثا فی أصول الدین و الأخلاق، شمس‌الدین محمد بن یوسف بن حسن زرندی (م ۷۴۷ ق)، کتابت ۸ ذی‌قعدة ۷۴۲ (در حیات مؤلف)، ۱۷۵ برگ، ش «۷۴۲ حدیث / طلعت».
۱۵۳. شرح جمع الأصول فی مشهور المنقول، زین‌الدین ابوالحسن علی بن سعید دیوانی واسطی (م ۷۴۳ ق)، کتابت شب ۲۱ رمضان ۷۴۲ (در حیات مؤلف که از روی نسخه اصل کتابت شده است)، کاتب: علی بن حسن بن احمد بن مظاهر (در مدرسه واسط در عراق)، ش «۲۰۷۸۷ ب».
۱۵۴. شرح الرسالة البهائیه، عبدالرحمان بن ابی بکر مرعشی، کتابت ۱۲۳۴ ق، نسخه چاپ نشده به خط حسن بن ابراهیم، ش «۱۲۰ ق».
۱۵۵. شرح شهاب الأخبار للقضاعی (م ق ۶)، کتابت ۵۷۴ ق، به خط ابورضا محمود، ش «۷۸۵ حدیث».
۱۵۶. شرح عمدة الحافظ و عدة اللافظ، ابوعبدالله جمال‌الدین محمد بن عبدالله بن مالک طائی جیانی (م ۶۷۲ ق)، کتابت ۶۹۰ ق، به خط نسخ، ۱۹۴ برگ، ش «۵۷۸ نحو / تیمور».
۱۵۷. شرح الغایة فی القرائات العشر و عللها، حسن بن احمد بن عبدالغفار (ابوعلی فارسی) (م ۳۷۷ ق)، کتابت ۴۱۳ ق، به خط نسخ، ش «۳۴۴ تفسیر».
۱۵۸. شرح کتاب الثمرة لبطلمیوس، ابوجعفر احمد بن یوسف، کتابت ۶۰۰ ق، ش «۳۶۹ ص».
۱۵۹. شرح المقامات الحریریة، مظهرالدین حسین زیدانی (م ق ۷)، کتابت ۶۹۵ ق، ش «۴۷۶۷ ادب».
۱۶۰. شرح نخبة الفکر فی مصطلح أهل الأثر لابن حجر العسقلانی، عمر بن خطاب (م ق ۱۳)، نسخه اصل به خط مؤلف، ۶۱ برگ، ش «۸ حلیم».

۱۶۱. شفاء العلیل فی القیاس و التعلیل، ابو حامد محمد بن محمد غزالی طوسی (م ۵۰۵ ق)، کتابت ۵۷۳ ق، بہ خط نسخ صالح بن علی، ۸۵ برگ، ش «۱۵۴ اصول فقہ».
۱۶۲. صور الدرج و الحکم علیہا فیما تدل علیہ أحوال المولودین وما یعلق بہم، تنگوشا فوقانی بابلی، کتابت ۷۰۰ ق، ش «۱۰۷ ق».
۱۶۳. ضرائر الشعر، محمد بن جعفر قرزاز قیروانی تمیمی (م ۴۱۲ ق)، کتابت ۴۳۱ ق، ش «۱۸۳۰ ادب».
۱۶۴. طبقات الفقہاء، ابواسحاق ابراہیم بن یوسف شیرازی شافعی (م ۴۷۶ ق)، کتابت اواخر سده ششم یا اوایل سده ہفتم ہجری، ش «۸۰۷۳ ح».
۱۶۵. طبقات النحویین و اللغویین، ابوبکر محمد بن حسن زبیدی اشبیلی (م ۳۷۹ ق)، کتابت ۳۵۸ ق، بہ خط احمد بن علی بن اسماعیل بن محمد بن ہشام لخمی اشبیلی، ش «۸۷۶ تاریخ».
۱۶۶. العقد المنظوم فی ذکر أفاضل الروم (ذیل بر کتاب الشقائق النعمانیة)، علی بن لالی بالی رومی حنفی (بمق) (م ۹۹۲ ق)، ۱۱۱ برگ، ش «۱۸۶۳ تاریخ / طلعت».
۱۶۷. العقد الیمانی فی حل زیج الإبلخانی^۱ احمد بن ابراہیم بن خلیل حلبی، کتابت ۸۹۴ ق، در حلب سوریه، ش «۹۷ ق».
۱۶۸. علل الزیجات، عبداللہ بن مسرور حاسب، کتابت ۶۰۰ ق، ش «۹۹ تر».
۱۶۹. العلل و الأعراض لجالینوس، ترجمہ عربی از حنین بن اسحاق طبیب (م ۲۶۰ ق) (نسخہ بسیار کهن و نفیس)، ش «۹۵ طب / تیمور».
۱۷۰. عمدة الطالب فی الاعتقاد الواجب، جمال الدین محمد بن عبدالرحمان بن عمر بن عبداللہ حبیشی مذحجی و صابی، کتابت ۹۸۵ ق، ۱۷۸ برگ، ش «۳۸۴۸ تصوف و اخلاق دینی».
۱۷۱. عمدة الطالب فی نسب آل ابي طالب (ع)، جمال الدین احمد بن علی بن حسین بن علی بن مہتآ بن عنبة داوودی (م ۸۲۸ ق)، کتابت ۹۰۶ ق، ش «۹۲۰ تاریخ».
۱۷۲. عمدة المتحل و بلغة المرتحل (شامل تراجم مکتبین و مدنیین)، تقی الدین ابوالفضل محمد بن فہد ہاشمی مکی شافعی (م ۸۷۱ ق)، ۱۰۸ برگ، ش «۱۷۵ مجامیع م».
۱۷۳. عمل شکل مجسم ذی أربع عشرة قاعدة تحیط بہ کرة معلومة، ثابت بن قرّة حرّانی صابی (م ۲۸۸ ق)، کتابت ۳۷۰ ق، ش «۱۰۴۷ میقات».
۱۷۴. غریب الحدیث، ابو عبید قاسم بن سلام ہروی بغدادی
- (م ۲۲۴ ق)، کتابت ۳۱۱ ق.
۱۷۵. الغریبین (غریب القرآن و غریب الحدیث)، ابو عبید قاسم بن سلام ہروی بغدادی، کتابت سده چہارم ہجری، ش «۱۰۱۶ تفسیر».
۱۷۶. فتح الوصید بتاریخ علماء مراغة الصعید (مراقی اوج البلاغة بتاریخ علماء مراغة)، محمد بن محمد بن حامد مراغی جرجاوی، (م نیمہ دوم ق ۱۴ ق)، نسخہ اصل بہ خط مؤلف در ۱۳۵۵ ق، ۶۰ برگ، (در پایان، فہرست کتاب آمدہ است)، ش «۶۵۴۱ ح تاریخ».
۱۷۷. فتوح الإسلام لبلاد العجم و خراسان، ابو عبداللہ محمد بن عمر واقدی (م ۲۰۷ ق)، کتابت ۸۳۳ ق، بہ خط نسخ حسن بن عبدالرزاق ناسخ، ۷۱ برگ، ش «۱۹۰۴ تاریخ».
۱۷۸. الفصول الخمسون، ابوالحسین زین الدین یحیی بن عبدالمعطی بن عبدالنور زاوی جزائری مغربی (م ۶۲۸ ق)، کتابت ۷۲۵ ق، ۵۳ برگ، ش «۱۷۶۰ نحو».
۱۷۹. فضائل بیت المقدس، ابوبکر محمد بن احمد بن محمد واسطی مقدسی، کتابت ۵۸۳ ق، ۵۱ ص، ش «۷۸۱ مجامیع».
۱۸۰. الفہرست الأوسط من المرویات، شمس الدین محمد بن احمد بن طولون صالحی (م ۹۵۳ ق)، نسخہ اصل بہ خط مؤلف، ۲۲۳ برگ، ش «۴۱۰ مصطلح».
۱۸۱. القانون فی الطب، ابوعلی شرف الملک حسین بن عبداللہ بن سینا (م ۴۲۸ ق)، کتابت سده پنجم ہجری، بہ خط نسخ قدیم، ۱۹۳ برگ، ش «۵۰۸ طب».
۱۸۲. القانون المسعودی، ابوریحان بیرونی، کتابت ۶۷۳ ق، ش «۸۶۶ دم».
۱۸۳. قبول الأخبار و معرفة الرجال، ابوالقاسم عبداللہ بن احمد بن محمود کعبی بلخی خراسانی (م ۳۱۹ ق)، کتابت اواخر سده پنجم یا اوایل سده ششم ہجری، بہ خط نسخ، ۱۱۱ برگ، ش «۱۴ مصطلح الحدیث».
۱۸۴. قشر الفسر عن دیوان ابي الطیب المتنبی، ابوسهل محمد بن حسن زوزنی، کتابت ۴۷۵ ق، بہ خط ابوالقاسم بن ابی بکر بن احمد بن عبداللہ مفضل بن عباس، ش «۴۴۸۰ ادب».

۱. کتاب زیج ابلخانی، تألیف خواجہ نصیرالدین طوسی (م ۶۷۲ ق) است و تاکنون چاپ نشده است. همان گونه کہ ضمن این گزارش آمدہ است، یک نسخہ بسیار کهن و نفیس آن کہ در عصر خواجہ کتابت شدہ، در کتابخانہ بزرگ آیة اللہ العظمیٰ مرعشی نجفی رحمۃ اللہ علیہ موجود است.

١٨٥. قول في ايضاح الوجه الذي ذكر بطليموس ان به استخراج من تقدمه مسيرات القمر الدورية وهي المستوية، ثابت بن قرة حراننى صابى (م ٢٨٨ ق)، كتابت ٣٧٠ ق، ش «١٠٤٧ / ميقات».

١٨٦. الكاشف في أسماء الرجال، ابو عبدالله شمس الدين محمد بن احمد بن عثمان بن قايماز ذهبى (م ٧٤٨ ق)، كتابت ذى حجة ٧٣٣ ق (در حيات مؤلف)، به خط عمر بن عبدالعزيز بن عبدالله القرشى (كه با نسخه اصل به خط مؤلف كتابت شده است)، ش «١٩٣٦ تاريخ / تيمور».

١٨٧. الكتاب سيبويه، (ج ١ و ٣)، كتابت ٣٥١ ق، ش «١٣٩ نحو».

١٨٨. كتاب في النحو، مؤلف: ناشناخته، كتابت ٦٨٢ ق، به خط اسماعيل بن ابراهيم بن احمد ارزنجانى (در قدس شريف)، ٩٧ برگ، ش «١٨٦٩ نحو».

١٨٩. كتاب الكعب و المال و الأعداد المتناسبة، سنان بن فتح، كتابت ٦٠٠ ق، ش «١٠٥ ق».

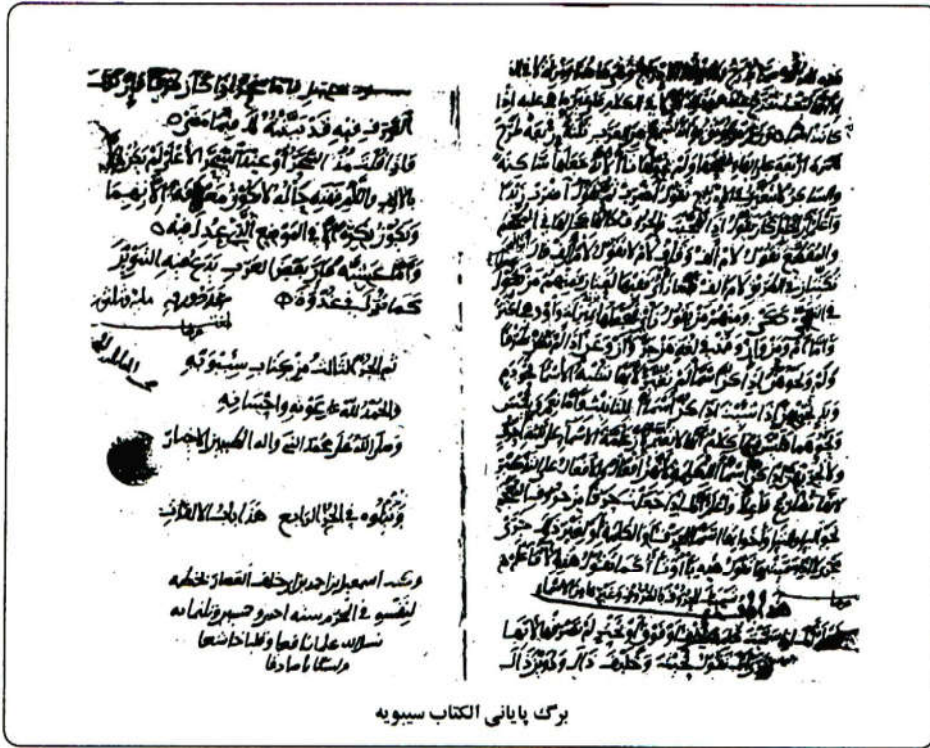
١٩٠. الكفاية في معرفة أصول علم الرواية، حافظ ابوبكر احمد بن على ثابت بغدادى (م ٤٦٣ ق)، كتابت ٤ ربيع ثانى ٥٩٤، ش «٤٥٧».

١٩١. الكمال في أسماء الرجال، ابو محمد بن عبدالغنى بن عبدالواحد مقدسى جماعلى حنبلى دمشقى (م ٦٠٠ ق)، كتابت شوال ٦٩٤ ق، ٢٩٠ برگ، به خط نسخ يوسف بن محمد بن عثمان سرخسى، ش «٥٥».

١٩٢. الكمال في أسماء الرجال، ابو محمد بن عبدالغنى بن عبدالواحد مقدسى حنبلى دمشقى (م ٦٠٠ ق)، كتابت جمعه ٣ محرم ٧٣٠ ق، به خط نسخ ابوبكر بن محمد بن سنقر بن عبدالله ناسخ، ش «٥٦».

١٩٣. الكنى و الأسماء، حافظ ابى بشر محمد بن احمد بن حماد بن سعد انصارى وراق رازى دولابى (م ٣٢٠ ق)، كتابت ١٥ محرم ٦١٥، ٣٥٦ برگ، ش «٨٧».

١٩٤. الكنى و الاسماء، ابو الحسين مسلم بن حجاج بن مسلم

برگ پایانی الكتاب سيبويه

بن ورد بن كوشان قشبرى نيشابورى (م ٢٦١ ق) (نسخة بسيار كهن و نفيس)، ٧٦ برگ، ش «٢٢١ / طلعت».

١٩٥. اللغة (كتاب اللغة)، مؤلف: ناشناخته، كتابت سده ششم هجرى، به خط نسخ ابراهيم بن نشوان بن على خطيب، ١٠٩ برگ، ش «٧١ لغت».

١٩٦. اللع في النحو، ابو الفتح عثمان بن جنى موصلى (م ٣٩٢ ق)، كتابت رمضان ٦٨٠، به خط نسخ معرب محمد بن محمد خواجه ارغيانى جهانى (در مدرسه منتصرية بغداد)، ٦٤ برگ، ش «١٧١٩ نحو».

١٩٧. لواع أنوار القلوب و جوامع أسرار المحب و المحبوب، ابوالمعالى عزيزى بن عبدالملك بن منصور جيلى (شيدله) (م ٤٩٤ ق)، كتابت ٢٤ ذى حجة ٦٣٧ ق، به خط نسخ معرب، ٣٠٧ برگ، ش «٧١ ادب».

١٩٨. ماورد من الرواية فى البداية و النهاية، ابو الفضل احمد بن على بن حجر شهاب الدين عسقلانى (م ٨٥٢ ق)، نسخة اصل به خط ابن حجر، ش «٥٢٢ تاريخ».

١٩٩. مثالب العرب، هشام بن محمد كلبى (م ٢٠٤ يا ٢٠٦ ق)، كتابت سده هفتم هجرى، ش «٩٦٠٢ ادب».

٢٠٠. المثلث، ابو على محمد بن مستنير بن احمد (قُطْرُب) (م ٢٠٦ ق)، كتابت ٥٩٦ ق، به خط نسخ معرب، ١٣ برگ، ش «٢١٤ لغت / تيمور».

۲۱۰. مختصر غریب الحدیث لأبی عبید قاسم بن سلام، علی حسین استرآبادی، کتابت ۴۶۴ ق، ش «۲۲۶۵ حدیث».
۲۱۱. مختصر فی علم الهيئة، اثیرالدین ابهری، کتابت ۷۰۰ ق، ش «۱ ظ / ۶۲ و».
۲۱۲. مختصر کتاب البیطرة لأحمد بن الحسن الأحنف، مؤلف: ناشناخته، کتابت ۶۰۵ ق، به خط نسخ علی بن حسن بن هبة الله در بغداد، ش «۸ طب / خلیل آغا».
۲۱۳. مختصر کتاب العین للخلیل بن احمد الفراهیدی، ابوبکر محمد بن حسین بن عبدالله زبیدی اندلسی (م ۳۷۹ ق)، کتابت ۸۸۵ ق، به خط ابراهیم بقاعی، ش «۶۴۴۵ه».
۲۱۴. المختصر المحتاج الیه من تاریخ بغداد، شمس الدین ابوعبدالله محمد بن احمد بن عثمان بن قایماز ذہبی ترکمانی فارقی شافعی (م ۷۴۸ ق)، نسخه اصل به خط مؤلف در ۷۰۴ ق، ش «۳۲۴ تاریخ».
۲۱۵. مختصر مناقب الامام أحمد بن حنبل، عبدالرحمان بن علی بن محمد بن علی (ابن جوزی) (م ۵۹۷ ق)، کتابت ۵۸۲ ق، (در عصر مؤلف)، به خط نسخ ابراهیم بن عبدالله مقدسی ذنابی، ۷۳ برگ، ش «۷۵۲ تاریخ».
۲۱۶. المختلف و المؤلف فی أسماء الرجال، حافظ ابوالحسن علی بن عمر دارقطنی بغدادی (م ۳۸۵ ق)، کتابت ۵۲۶ ق، ش «۵۴۶ تاریخ».
۲۱۷. المدخل إلى صناعة الموسيقى، ابونصر فارابی (م ۳۳۹ ق)، کتابت ۶۵۴ ق، ش «۱۷۹۶».
۲۱۸. المدخل إلى أحكام النجوم، ابونصر حسن بن علی قمی (از اخترشناسان نیمه ق ۴ ق)، کتابت ۶۱۹ ق، ش «۲/۲۲۲ طم».
۲۱۹. مراح الأرواح، بدرالدین محمود بن احمد عینی (م ۸۵۵ ق)، نسخه اصل بن خط مؤلف در اوایل ربیع ثانی ۷۸۳ ق (در ۲۱ سالگی)، ۱۱۰ برگ، ش «۵۸۱۳ه».
۲۲۰. مسائل الامام أحمد بن حنبل (م ۲۴۱ ق)، کتابت ۵۸۳ ق، ش «۲۱۸۸۸ ب».
۲۲۱. المستدرک علی کتاب الإكمال لابن ماکولا، خودابن ماکولا (م ۴۸۷ ق) (نسخه بسیار کهن و نفیس)، ۱۶۰ برگ، ش «۱۰».
۲۲۲. المسند الصحيح، ابوالحسین مسلم بن حجاج بن مسلم قشیری نیشابوری (م ۲۶۱ ق)، کتابت ۵۴۸ ق (در بغداد در مدرسه حطامیه)، به خط نسخ عبدالرحیم بن حمد بن عبدالرحیم بن مهتز نهاوندی، ۲۳۲ برگ، ش «۲ حدیث ق».

۲۰۱. مثير الغرام الساکن إلى اشرف الأماكن، ابوالفضائل جمال الدین ابوالفرج عبدالرحمان بن ابی الحسن علی بن محمد بن عمر بن جوزی (م ۵۹۷ ق)، کتابت سده هفتم هجری، ش «۱۴۳۲ تاریخ».
۲۰۲. المجالسة و جواهر العلم، ابوبکر احمد بن مروان دینوری مالکی (م ۳۱۰ ق)، کتابت اوایل سده هفتم هجری، دارای سماعات بسیار، ۳۶۴ برگ، ش «۲۰۸۸۸ ب».
۲۰۳. مجموعة تراجم علماء القرن الثالث عشر الهجري، عارف حکمت بن ذی الفقار بن نافذ هرسکی (م ۱۳۲۱ ق)، نسخه اصل بن خط مؤلف، ۱۱۷ برگ، ش «۲۱۱۴ تاریخ / طلعت».
۲۰۴. مجموعة الرسائل و المکاتبات «من نظم و نثر» التي دارت بين الشريف الرضي و بين أبي اسحاق ابراهيم بن هلال صابي، ش «۱۹۴۷۸ ز».
۲۰۵. مجموع فی أمراض العین (شامل هشت کتاب بدین ترتیب: ۱. جوامع کتاب جالینوس فی الأمراض الحادثة فی العین، ۲. کتاب البصر و البصيرة فی علم العین و عللها، ثابت بن قره - م ۲۸۸ ق، ۳. تشریح العین و أشكالها، علی بن ابراهیم، ۴. کتاب المنتخب، علی بن عمار موصلی، ۵. کتاب ترکیب العین و عللها و علاجها علی رأی البقراط و جالینوس، حنین بن اسحاق، ۶. جوامع کتب جالینوس فی أمراض العین، ۷. محنة الکحالیين، یحیی بن ماسویه منتطب، ۸. کتاب العین - دغل العین -، یحیی بن ماسویه، کتابت ۲۶ ربیع ثانی ۵۹۲، به خط نسخ عبدالرحیم بن یونس بن ابی الحسن انصاری، ۲۲۵ برگ ۲۷ سطری، ۱۶×۲۳ سانتیمتر، ش «۱۰۰ طب / تیمور».
۲۰۶. المیخسطی لبطلمیوس و الأعمال المتعلقة به، ترجمه: حنین بن اسحاق (م ۲۶۰ ق)، کتابت در شوال ۶۱۸، به خط مغربی ابراهیم بن محمد (شرفی)، ش «۷۱ هیئت».
۲۰۷. محنة الإمام أحمد بن حنبل، تقی الدین عبدالغنی بن عبدالواحد بن سرور جماعیلی مقدسی حنبلی (م ۶۰۰ ق)، کتابت ۶۴۲ ق، ش «۳۴۵ تاریخ».
۲۰۸. مختارات أشعار العرب، اختارها ابوالسعادات هبة الله بن علی بن محمد (ابن شجری بغدادی)، نسخه اصل به خط مؤلف در اواخر سده پنجم هجری، ۱۱۶ برگ، ش «۵۸۵».
۲۰۹. مختصر أمثال الشريف الرضي، مجدالدین ابوعبدالله محمد بن احمد بن عمر اربلی حنفی (م ۶۷۷ ق)، کتابت ۶۹۰ ق، ش «۱۵۰۰ ادب».

۲۳۶. معرفة المجروحین من المحدثین، ابو حاتم محمد بن احمد بن حبان بُستی (م ۳۵۴ ق)، نسخه کهن مورخ ۳۲۴ ق، به خط مغربی، ش «۱۹۵۹۸ ب».

۲۳۷. معین الطلاب علی عمل الأسطلاب، ابو حفص عمر بن یوسف بن عمر بن علی بن رسول اشرف رسولی (ملک اشرف) (م ۶۹۶ ق)، کتابت ۶۹۲ ق (دارای دو اجازه از ابراهیم بن ممدود جلاذ موصلی حاسب به سال ۶۹۰ ق و حسن بن علی فهری مظفری اشرفی به سال ۶۹۲ ق) در عصر مؤلف، ش «۱۰۵ ریاضیات / تیمور».

۲۳۸. مغانی الأخبار فی رجال معانی الآثار، بدرالدین محمود بن احمد بن موسی عینی (م ۸۵۵ ق)، نسخه اصل به خط مؤلف، ۱۵۹ برگ، ش «۷۲ مصطلح حدیث».

۲۳۹. المغرب فی حلی المغرب (ج ۳)، نورالدین ابی‌الحسن علی بن موسی بن سعید مغربی (م ۶۷۳ یا ۶۸۵ ق)، کتابت ۶۴۷ ق، به خط نسخ (جلد چهارم و پنجم و پانزدهم آن نیز در همان سال ۶۴۷ ق کتابت شده است، با همان شماره ثبت) ش «۱۰۳ م تاریخ».

۲۴۰. المغنی فی أصول الدین، قاضی القضاة عبدالجبار بن احمد معتزلی (م ۴۱۵ ق)، کتابت سده پنجم هجری، ش «۲۵۵۰۱ ب».

۲۴۱. المفضل فی شرح المفضل للزمخشری، ابوالحسن علم‌الدین علی بن محمد بن عبدالصمد همدانی مصری سخاوی شافعی (م ۶۴۳ ق)، کتابت به سال ۶۲۷ ق (در حیات مؤلف)، ۲۰۸ برگ، ش «۴۸۶ نحو / طلعت».

۲۴۲. المقامات الحریریة، نسخه بسیار نفیس که به سال ۵۰۴ ق، بر مؤلف خوانده شده، ش «۴۴۷۹ ادب».

۲۴۳. المقامات الحریریة، ابو محمد قاسم بن علی بن محمد بن عثمان حریری بصری (م ۵۱۶ ق)، کتابت اوایل سده ششم هجری،

۱. نسخه بسیار نفیس و کهنی از آن که در اوائل سده ششم هجری کتابت شده، در کتابخانه بزرگ آیت‌الله‌العظمیٰ مرعشی نجفی رحمته‌الله موجود است.

۲. کتاب معتصم الشیعة در فقه نگاشته شده و تاکنون به چاپ نرسیده است. آن‌گونه که فیض در دیگر اثر خود، مفاتیح الشرائع آورده است، معتصم الشیعة، بسیار مفضل بوده، تنها موفق به نگاشتن جلد اول آن گردیده و چون وقت بسیاری برای ادامه آن بایستی صرف می‌کرد، از ادامه آن منصرف شده و کتاب مفاتیح الشرائع را که در یک جلد است، نگاشته و آن نیز منتشر شده است. پس از فیض کاشانی، یکی از نوادگانش به نام جمال‌الدین اسحاق، فرزند ملا محمد علم‌الهدی فرزند فیض کاشانی، کتاب معتصم الشیعة را ادامه داده و موفق شده است بخشهایی را به تدریج بنویسد و نسخه اصل آن به خط ایشان در کتابخانه بزرگ آیت‌الله‌العظمیٰ مرعشی نجفی رحمته‌الله موجود است و آن نیز تاکنون منتشر نشده است.

۲۲۳. مشکل إعراب القرآن، مکی بن ابی طالب قیسی، کتابت ۴۹۰ ق، ش «۱۵۷».

۲۲۴. مشکل القرآن، ابو محمد عبدالله بن مسلم بن قتیبة دینوری (م ۲۷۶ ق)، کتابت ربیع ثانی ۳۷۹، به خط نسخ محمد بن احمد بن یحیی، ۸۵ برگ، ش «۶۶۳ تفسیر».

۲۲۵. مشیخة ابن‌التحاس (کتاب المشایخ)، ابو محمد عبدالرحمان بن محمد بن سعید بزاز (ابن‌نحاس)، کتابت سده هفتم هجری (نسخه نفیس و کهن)، ۴۱ برگ، ش «۱۵۴ حدیث».

۲۲۶. المصادر فی اللغة (به عربی و فارسی)، ابو عبدالله حسین بن احمد زوزنی (م ۴۸۶ ق)، کتابت جمادی ثانی ۷۶۱ ق، به خط نسخ مغرب، ۱۰۱ برگ، ش «۱۰۱ ق».

۲۲۷. مصباح المجتهد و کفایة المنفرد (ج ۱)، محمد بن حسین بن محمد تنوخی (ابن‌نقاش) (م بعد از ۵۹۹ ق)، کتابت ۵۶۹ ق، به خط نسخ مؤلف، نسخه اصل در ۲۴۱ برگ، ش «۹۴۳ تصوف».

۲۲۸. معالم التنزیل فی تفسیر القرآن الکریم، ابو عبدالله محمد حسین بن مسعود فزاء بغوی (م ۵۱۰ یا ۵۱۶ ق)، کتابت جمادی اول ۶۷۹ ق، ش «۲۰۵۵۶».

۲۲۹. معانی القرآن، ابو جعفر احمد بن اسماعیل بن یونس (ابن‌نحاس) ^۱ (م ۳۳۸ ق)، کتابت سده پنجم هجری، ۲۳۳ برگ، ش «۲۵۵۰۲ ب».

۲۳۰. معانی القرآن (ج ۱)، ابواسحاق ابراهیم بن محمد بن سزی (زجاج)، کتابت سده پنجم هجری، ش «۳۸۵ تفسیر».

۲۳۱. معانی القرآن (ج ۲) ابواسحاق ابراهیم بن محمد بن سزی (زجاج)، (م ۳۱۰ ق)، کتابت سده چهارم هجری.

۲۳۲. معتصم الشیعة فی احکام الشریعة ^۲، ملا محسن فیض کاشانی (م ۱۰۹۲ ق)، کتابت ذی‌قعدة ۱۲۲۹، به خط مهدی اصفهانی.

۲۳۳. معجم ما استعجم، وزیر ابو عبید عبدالله بن عبدالعزیز بن ابی مصعب اوینی بکری (م ۴۸۷ ق)، کتابت ۶۶۲ ق، در سه جلد به خط علی بن عبدالله بن مسعود قاری اندلسی، ش «۴۰۴ جغرافیا».

۲۳۴. المعجم المشتمل علی أسماء الشیوخ النبیل، ابوالقاسم علی بن حسن بن هبة‌الله دمشقی شافعی (ابن‌عساکر) (م ۵۷۱ ق)، کتابت ۶۳۵ ق، ش «۱۷۴۹».

۲۳۵. المعجم المشتمل علی أسماء الکتب الستة، ابوالقاسم علی بن حسن بن هبة‌الله دمشقی شافعی (ابن‌عساکر)، (م ۵۷۱ ق) (نسخه بسیار کهن و نفیس)، ش «۳۳۷».

ابراهیم بن سعدالله بن جماعه (م ۷۳۳ ق)، کتابت پنجشنبه اول ذی قعدة ۷۴۱ ق، در شهر طوس خراسان، ۳۹ برگ، ش «۲۱۷ / طلعت».

۲۵۵. المؤلف والمختلف في أسماء نقلة الحديث، ابو محمد عبدالغنى بن سعيد بن على بن سعيد ازدي مصري (م ۴۰۹ ق)، کتابت دوشنبه ۲ ربیع ثانی ۶۴۰، ۱۲۱ برگ، ش «۱۸ حلیم». ۲۵۶. نزهة المشتاق في إختراق الآفاق، ابو عبدالله محمد بن محمد بن عبدالله بن ادريس ادريسي حسنى طالبی (م ۵۶۰ ق)، کتابت ذی قعدة ۷۴۸، به خط نسخ، ۱۵۴ برگ، ش «۱۵۰ جغرافیا».

۲۵۷. النکت الحائزة لحل الرامة، زين الدين ابوالعز طاهر بن حسن بن عمر بن حبيب حلبی (م ۸۰۸ ق)، نسخه اصل به خط مؤلف در ۷۸۶ ق، ۴۸ برگ، ش «۵۷۷۸ه».

۲۵۸. نهج البلاغة، کتابت ۶۸۲ ق، به خط نسخ حسين بن محمد حسنى در حرم امام على بن ابى طالب (ع) (که برای خزانه سلطان غياث الحق نگاشته است)، ش «۴۸۴۰ ادب».

۲۵۹. الوسيط في المذهب، ابو حامد محمد بن محمد بن غزالی طوسی (م ۵۰۵ ق)، کتابت ذی حجة ۶۱۹، به خط نسخ ابن احمد بن ابى عبدالله بن حسين بن احمد، ۱۹۵ برگ، ش «۳۱۶ فقه شافعی».

۲۶۰. الوسيط بين المقبوض والبيسط (ج ۲)، ابو الحسن على بن احمد بن محمد بن على بن متوية واحدى (م ۴۶۸ ق)، کتابت ۵۴۹ ق، به خط عبدالغفور بن عبدالغفار بن ابى بكر واعظ بغدادی، ۳۷۵ برگ، ش «۱۳۱ تفسير م».

۲۶۱. الهيلاج واكد خداه، ابو معشر بلخى منجم، کتابت ۶۴۴ ق، ش «۲۴۳ - ۲ طم».

گزیده‌ای از نسخه‌های کهن و نفیس فارسی و ترکی دارالکتب قاهره

۱. اخلاق الأشراف، عبید زاکانی قزوینی (این اثر را به سال ۷۴۲ ق، نگاشته است)، کتابت ۷۳۶ ق (در عصر مؤلف)، خط محمد بن محمد ابهری، برگ ۱۰۵ - ۱۳۳ مجموعه ش «۹۳ ادب فارسی / طلعت».

۲. اخلاق ناصری، خواجه نصیرالدین طوسی (م ۶۲۷ ق)، کتابت ۵ رمضان ۷۳۴، خط نسخ، ۱۸۰ برگ، ش «۳۰ تصوف فارسی».

احتمالاً در عصر مؤلف به خط نسخ مُعرب مبارک احمد بن عبدالعزيز بن معمر انصاری، ۴۶ برگ، ش «۱۰۵ ادب م».

۲۴۴. المقتضب من کتاب جمهرة النسب لابن هشام الكلبي، شهاب الدين ابو عبدالله ياقوت بن عبدالله رومى حمومى بغدادى (م ۶۴۶ ق)، ۱۱۷ برگ (نسخه کهن و نفیس)، ش «۱۰۵ تاریخ م».

۲۴۵. المقصود والممدود، ابو على اسماعيل بن قاسم بن عيدون بن هارون بن عيسى قالى (م ۳۵۶ ق)، کتابت ۵۵۶ ق، به خط مغربى قديم، ش «۱۸۴ لغت».

۲۴۶. الملاح في إظهار عوصات المراح (ملاح الألواح في شرح مراح الأرواح)، بدرالدين محمود بن احمد عيني (م ۸۵۵ ق)، نسخه اصل به خط مؤلف در اوایل ربیع ثانی ۸۷۶ (در ۲۱ سالگی)، ۱۱۰ برگ، ش «۵۸۱۳ه».

۲۴۷. مناقب الأبرار ومحاسن الأخيار، مجدالدين حسين بن نصر بن محمد (ابن خميس موصلی) (م ۵۵۲ ق)، کتابت ۵۸۵ ق، به خط نسخ (در شهر اسکندرية مصر)، ش «۱۳۶۹ تاریخ».

۲۴۸. مناقب الإمام اميرالمؤمنين على بن ابى طالب (ع) من كتاب الفصول المهمة في معرفة الائمة، نورالدين على بن محمد بن صباغ مالکی مکی (م ۸۵۵ ق)، کتابت سده دهم هجرى، ش «۳۳۹ تاریخ».

۲۴۹. المناقب و المناقب (مناقب بنى هاشم و مثالب بنى امية)، ابو حنيفة بن نعمان بن محمد مغربى (م ۳۶۳ ق)، (از آثار نایاب فاطمیان مصر)، کتابت ۸۵۲ ق، ش «۲۰۶۸ تاریخ».

۲۵۰. منتخب صوان الحكمة، ابو محمد طاهر بن بهرام سجزی (از دانشمندان اواخر سده ۴ ق)، کتابت ۶۳۹ ق، ش «۶۶۴۳ ح».

۲۵۱. منتخب كتاب الغافقى في الأدوية المفردة، جمال الدين گريغوريوس بن هارون ملطی سريانی (ابن عبری) (م ۶۸۵ ق)، کتابت ۶۸۴ ق، ۱۴۲ برگ، ش «۳۸۹ طب / تیمور».

۲۵۲. المنجد في اللغة، ابو الحسن على بن حسن هُنایى ازدي (كُراع النمل) (م ۳۱۰ ق)، کتابت شعبان ۵۸۵ ق، به خط نسخ مُعرب محمد بن هبة الله حموی (در مصر)، ۱۰۹ برگ، ش «۲۶۵ لغت».

۲۵۳. منهل الأولياء و مشرب الأصفياء من سادات الموصل الحدباء، محمد امين بن خيرالله خطيب عمرى موصلی (م ۱۲۰۶ ق)، نسخه اصل به خط مؤلف در ۱۰۸۱ ق، ۱۷۵ برگ، ش «۲۰۷۳ تاریخ / طلعت».

۲۵۴. المنهل الروى في الحديث النبوى، بدرالدين محمد بن

و مرصع ممتاز)، به خط نستعلیق خوش عبدالرحمان بن محمد بن ابراهیم (عماد)، ش «۵۵ ادب فارسی / طلعت».

۱۷. رساله سز سماع، احمد بن محمد بن احمد بیابانکی، (علاءالدوله سمنانی) (م ۷۳۶ ق)، مورخ ۷۸۷ ق، در سمنان (نسخه نفیس کهن)، ش «۱۱ م مجامیع فارسی».

۱۸. رساله فوائد، منسوب به علاءالدوله سمنانی، کتابت ۸۷۸ ق، ش «۱۱ م مجامیع فارسی».

۱۹. رساله در تفسیر آیات قرآن (در موضوع صبر و احسان)، علاءالدوله سمنانی (نسخه بسیار نفیس و ارزشمند و اصل)، به خط مؤلف در سال ۷۱۴ ق، ش «۱۱ م مجامیع فارسی».

۲۰. رساله در تصوف، مؤلف: ناشناخته، کتابت دوشنبه غره شعبان ۶۲۹، به خط ابوالمعالی سعید المذکور، ش «۱۹۳ مجامیع / تیمور».

۲۱. رساله در صرف، نظیری اصفهانی، کتابت ۶۶۰ ق، ش «۶۰۳ مجامیع / طلعت».

۲۲. رساله در صرف، مؤلف: ناشناخته، کتابت ۶۶۰ ق، ش «۶۰۳ مجامیع / طلعت».

۲۳. روضة المنجمین، شهرمدان جیلی، کتابت سده هشتم هجری، ش «۱۱ نجوم فارسی / طلعت».

۲۴. سربال البال لذوی الحال، علاءالدوله سمنانی (م ۷۳۶ ق)، کتابت ۷۱۴ ق، نسخه بسیار نفیس و اصل به خط مؤلف، ش «۱۱ م مجامیع فارسی».

۲۵. شاهنامه فردوسی، کتابت ۷۰۵ ق، ش «۴۹ تاریخ فارسی».

۲۶. شاهنامه فردوسی، نسخه دیگر مورخ ۷۷۳ ق، ش «۱۸ تاریخ فارسی».

۲۷. شاهنامه فردوسی، نسخه دیگر مورخ شوال ۷۴۱، ش «۶۰۶ س».

۲۸. عتبه الکعبه، مؤیدالدوله منتجب‌الدین بدیع اتابک جوینی (صاحب دیوان)، کتابت ۶۷۱ ق، ش «۱۹ ادب فارسی».

۲۹. عشاقنامه، عبید زاکانی، کتابت ۱۵ رجب ۷۳۶، به خط محمد بن محمد ابهری (در عصر عبید)، ش «۹۳ ادب فارسی / طلعت».

۳. اخلاق ناصری، نسخه دیگر مورخ ۸۷۴ ق، ۱۹۶ برگ، ش «۲۹ تصوف فارسی».

۴. اخلاق ناصری، نسخه دیگر مورخ اوایل ذی‌قعدة ۸۶۷، ۲۱۴ برگ، ش «۵ اخلاق فارسی / طلعت».

۵. اشجار و اثمار، علیشاه بن محمد بن قاسم خوارزمی (علاءالدین منجم بخاری)، کتابت شنبه ۲۷ ربیع ثانی ۷۳۰، ش «۸ معارف اسرار فارسی / طلعت».

۶. تاج المصادر، ابوجعفر احمد بن علی (جعفرک مفری بیهقی) (م ۵۴۴ ق)، کتابت ۷۳۹ ق، ۱۹۳ برگ، ش «۳ معاجم فارسیه / تیمور».

۷. تاریخ ایران، از قبل از اسلام تا آخر سلسله قاجاریه، سیدمهدی معین‌زاده اصفهانی، نسخه اصل به خط مؤلف ذی‌حجه ۱۳۲۸ (در عصر احمدشاه قاجار)، ۱۱۱ برگ، ش «۱۴۷ تاریخ فارسی».

۸. تحفة الصدور، محمد بن عبدالکریم غزنوی (ق ۸ ق)، کتابت ۷۷۰ ق، ۱۱۱ برگ، ش «احساب فارسی».

۹. ترجمه ترکی تذکرة الأولیاء عطار، مترجم: ناشناخته، کتابت ۱۳۲۰ ق، ۴۷۵ برگ، ش «۱۱۷ ترکی / طلعت».

۱۰. ترجمه ترکی قابوسنامه عنصر المعالی، مترجم: ناشناخته، کتابت ذی‌قعدة ۸۶۳، ۱۰۷ برگ، ش «۲۲ م فنون متنوع ترکی».

۱۱. ترجمه ترکی کیمیای سعادت غزالی، مترجم: ناشناخته، کتابت ۲۹ جمادی ثانی ۱۲۸۷، ش «۱۴۸ مجامیع ترکی / طلعت».

۱۲. ترجمه دیگر ترکی کیمیای سعادت، مترجم: ناشناخته، کتابت ذی‌قعدة ۹۷۰، ش «۱۰ - م تصوف ترکی».

۱۳. تفسیر سورآبادی، ابوبکر عتیق سورآبادی هروی، کتابت ۱۹ ذی‌قعدة ۸۶۶ ق، به خط احمد بن محمد بن علی حافظ، قزوین، ۳۰۸ برگ، از آغاز سورة فاتحه تا سورة انعام، ش «۱۰ تفسیر فارسی / طلعت».

۱۴. توضیح زیچ ایلخانی، حسن بن حسین بن حسن شاهنشاه سمنانی (این اثر به سال ۷۹۵ ق، نگاشته شده است)، کتابت اوایل ذی‌حجه ۸۴۵ (در شهر هرات)، ش «۱۳ نجوم فارسی / طلعت».

۱۵. خلاصه خلاصه سلطانی در اعمال زیچ جدید گورکانی، مؤلف: ناشناخته، (نسخه کهن و نفیس)، ۷۸ برگ، ش «۷ میقات فارسی / طلعت».

۱۶. خمسة امیر خسرو دهلوی (م ۷۲۵ ق)، مورخ یکشنبه ۴ جمادی اول ۷۵۶، ۱۹۶ برگ (نسخه نفیس کهن مذهب

۱. یکی از کهن‌ترین نسخه‌های خطی این تفسیر که در نیمه دوم سده پنجم هجری کتابت شده و آیات قرآن با خط کوفی است، در کتابخانه بزرگ آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی رحمته‌الله موجود است. این نسخه، همچنین یکی از کهن‌ترین نسخه‌های کهن فارسی به شمار می‌آید.

۳۰. فالنامه و رساله در فضیلت تلاوت قرآن، مؤلف: ناشناخته، کتابت رجب ۷۱۲، ش «۱۱۶ مصاحف / طلعت».
۳۱. فتح المبین لأهل یقین، علاءالدوله سمنانی، کتابت ۷۱۴ ق، به خط مؤلف (نسخه بسیار نفیس)، ش «۱۱ م مجامیع فارسی».
۳۲. فرحة العاملین و فرجة الکاملین، علاءالدوله سمنانی نفیس به خط مؤلف (نسخه بسیار نفیس)، مورخ ۷۰۳ ق، ش «۱۱ م مجامیع فارسی».
۳۳. کیمیای سعادت، ابوحامد غزالی (م ۵۰۵ ق)، کتابت ۱۲ ربیع اول ۸۳۵ ق، ش «۱۲ م تصوف فارسی».
۳۴. کیمیای سعادت، غزالی، مورخ ربیع اول ۷۷۴ ق، ش «۱۳ م تصوف فارسی».
۳۵. کیمیای سعادت، غزالی، مورخ ۸۹۳ ق، به خط اسحاق بن مسلم بن محمود، ش «۱۲ تصوف فارسی / طلعت».
۳۶. کیمیای سعادت، غزالی، مورخ ۹۱۱ ق، ش «۱۴ م تصوف فارسی / طلعت».
۳۷. کیمیای سعادت، مورخ ۸۵۰ ق، به خط ابراهیم بن علی بن احمد بن عبدالوهاب، ش «۶۰ تصوف فارسی / طلعت».
۳۸. کیمیای سعادت، مورخ سده هشتم هجری، ش «۶۲ تصوف فارسی / طلعت».
۳۹. کیمیای سعادت، مورخ ۱۵ رجب ۶۰۰ ق، ش «۷۲ تصوف فارسی / طلعت».
۴۰. کیمیای سعادت، مورخ غرة جمادی ثانی ۶۸۹ ق، ش «۲۷۸ تصوف / تیمور».
۴۱. کیمیای سعادت، مورخ سده هشتم هجری، ش «۵۵ تصوف فارسی».
۴۲. کیمیای سعادت، مورخ یکشنبه ۵ محرم ۵۷۶، در ۲۱۴ برگ، به خط عبدالله بن ابی قاسم فقهی (نسخه بسیار نفیس و کهن)، ش «۴۶ تصوف فارسی».
۴۳. مثنوی معنوی، مورخ اواخر شعبان ۶۶۸ (در عصر مؤلف)، به خط محمد بن عیسی حافظ مولوی قونوی (نسخه کهن)، ش «۱۷ م تصوف فارسی».
۴۴. مثنوی، نسخه دیگر مورخ ۲۸ ربیع ثانی ۸۶۴ ق، ش «۱۶ م تصوف فارسی».
۴۵. مثنوی، نسخه دیگر مورخ ۸۷۴ ق، به خط مولوی میرک شیرازی، ش «۱۸ م تصوف فارسی».
۴۶. مثنوی، نسخه دیگر مورخ ۸۷۳ ق، به خط محمد بن جلال سایبی رشیدی، ش «۱۸ تصوف فارسی».
۴۷. مثنوی، نسخه دیگر مورخ ۶۷۶ ق، ش «۲۳ تصوف فارسی».
۴۸. مثنوی ولدی در بیان اسرار احدی (ولدنامه)، کتابت اواخر رمضان ۶۹۳، ش «۲۲ تصوف فارسی».
۴۹. مناقب شیخ عبدالقادر گیلانی، کتابت رجب ۶۸۶ ق، ش «۲۸ م تصوف فارسی».
۵۰. نظام التواریخ، ناصرالدین عبدالله بن عمر بیضاوی شیرازی (م ۶۸۵ ق)، کتابت ۷۱۲ ق، ش «۳۹۴ مجامیع / طلعت».
۵۱. الهادی للشادی، ابوالفضل احمد بن محمد میدانی (م ۵۱۸ ق)، کتابت ۷۹۳ ق، به خط سلیمان بن داوود بن عبدالعزیز آنقروی، ش «۱ م نحو فارسی».
۵۲. کلیله و دمنه، ترجمه فارسی: ابوالمعالی نصرالله بن محمد بن عبدالحمید (م ۵۱۲ ق)، مورخ ۷۴۴ ق (نسخه بسیار نفیس و هنری فوق العاده دارای چند نگاره زیبا و ارزشمند به سبک مغولی)، ش «۶۱ ادب فارسی».
۵۳. شاهنامه فردوسی، (م ۴۱۶ ق)، مورخ ۷۹۶ ق، در شیراز، به خط لطف الله بن یحیی بن محمد (نسخه بسیار ممتاز هنری دارای ۶۷ نگاره رنگین فوق العاده نفیس)، ش «۷۳ تاریخ فارسی».
۵۴. شاهنامه فردوسی، نسخه دیگر مورخ ذی قعدة ۸۴۴، به خط محمد سمرقندی (مشهور به معینی)، (نسخه نفیس دارای ۱۶۶ نگاره رنگین فوق العاده ارزشمند که آن را کاتب برای خزانه امیر شمسالدوله پیر محمد بن غیاثالدین یوسف خواجه بهادر بن امیر مظفرالدوله شیخ علی بهادر کتابت نموده است)، ش «۵۹ تاریخ فارسی».
۵۵. شاهنامه فردوسی، نسخه دیگر مورخ شوال ۹۰۵ ق (دارای ۴۲ نگاره بسیار نفیس)، ش «۷۹ ادب فارسی».
۵۶. دیوان سلمان ساوجی (م ۷۷۸ ق)، مورخ جمعه ۲۵ رمضان ۸۴۱، به خط عماد خباز ابرقویی (دارای دو نگاره بسیار نفیس به سبک نگاره‌های سده نهم هجری، ش «۱۵۶ م ادب فارسی».
۵۷. خمسه اشرفیه، اشرف (از شاعران نیمه نخست ق ۹)، مورخ ۳۰ ذی قعدة ۸۸۵ ق (دارای نه نگاره بسیار نفیس از سده نهم هجری)، ش «۴۳۲۰ س».

۵۸. گوی و چوگان (حالنامه)، محمود عارفی‌هروی (از شاعران شاهرخ تیموری ق ۹ ق) مورخ اول جمادی اول ۸۸۹ ق (دارای شش نگاره نفیس ارزنده مکتب تیموری)، ش «۱۸ مجامع فارسی».
۵۹. دیوان حافظ شیرازی (م ۷۹۱ ق)، کتابت ۸۹۱ ق، (نسخه نفیس هنری فوق‌العاده، دارای چهار نگاره زیبای رنگین)، ش «۳۵ م ادب فارسی».
۶۰. بوستان سعدی (م بین ۶۹۰ و ۶۹۴ ق)، کتابت اواخر رجب ۸۹۳، کاتب: سلطان علی هروی (از خوشنویسان مشهور و نامدار سده نهم هجری که در برکه نخستین، مهر شاه عباس اول مشهود است)، نسخه بسیار نفیس و هنری مرصع و دارای اشکال هندسی رنگین ارزشمند، صفحات با آب طلا دندان موشی شده و دارای شش نگاره بسیار مهم و نفیس از کارهای بهزاد، بزرگ‌ترین نگارگر نامدار اسلامی است که آنها را به سال ۸۹۴ ق ترسیم کرده است).
۶۱. خمسه امیر خسرو دهلوی (م ۷۲۵ ق)، مورخ پنجشنبه ۲۰ شعبان ۸۹۵، به خط حسن بن حسین بن محمد هادی حسینی یزدی (نسخه بسیار نفیس هنری، دارای شانزده نگاره رنگین نفیس به سبک تیموری)، ش «۱۴۴ م ادب فارسی».
۶۲. مهر و مشتری، محمد عصار تبریزی^۱، مورخ ۱۲ ربیع ثانی ۸۹۸ (نسخه نفیس دارای ده نگاره رنگین)، ش «۱۶۸ م ادب فارسی».
۶۳. مهر و مشتری، نسخه دیگر مورخ ۱۹ رمضان ۸۹۸، به خط میرحسین کاتب (نسخه بسیار نفیس و ارزشمند، دارای چهارده نگاره رنگین بسیار نفیس به سبک تیموری)، ش «۱۶۹ م ادب فارسی».
۶۴. بوستان سعدی، مورخ اواخر سده نهم یا اوایل سده دهم هجری (نسخه نفیس هنری، دارای پنج نگاره رنگارنگ بسیار نفیس و گرانبها از کارهای سبک تیموری مکتب بهزاد)، ش «۶۰۰۷ م».
۶۵. دیوان حافظ، مورخ سده نهم یا اوایل دهم هجری (نسخه هنری نفیس دارای هفت نگاره رنگارنگ نفیس)، ش «۲ ادب فارسی / خلیل آغا».
۶۶. دیوان حافظ (نسخه هنری مرصع، دارای دو نگاره رنگین از اوایل سده دهم هجری)، ش «۴۱ ادب فارسی / طلعت».
۶۷. یوسف و زلیخا، عبدالرحمان جامی (م ۸۹۸ ق)، مورخ اوایل سده دهم هجری (نسخه هنری مرصع، دارای چهار نگاره

- رنگین نفیس سبک تبریزی)، ش «۴۶ - م ادب فارسی».
۶۸. کلیات سعدی، مورخ اواخر شعبان سال ۹۱۰، به خط مرشدالدین محمد (نسخه هنری مرصع نفیس دارای هجده نگاره رنگین بسیار نفیس سبک تیموری)، ش «۷۹ ادب فارسی».
۶۹. مجموعه اشعار فارسی (از قافیه الف تار، از شاعرانی چون جامی، حافظ شیرازی، صائب تبریزی، بیدل، جلال‌الدین رومی و ...)، مورخ جمادی ثانی ۹۲۱، (نسخه بسیار نفیس هنری ارزشمند، دارای شصت نگاره رنگارنگ زیبا)، ش «۶۰ ادب فارسی».
۷۰. صفات العاشقین، محمد بن عبدالله استرآبادی (متخلص به هلالی) (م ۹۳۶ ق)، مورخ ۹۲۹ ق، به خط خوشنویس برجسته سده دهم هجری میر علی هروی (نسخه بسیار نفیس هنری بی‌نظیر، دارای دو نگاره رنگین بسیار نفیس سبک تیموری)، ش «۱۱۴ م ادب فارسی».
۷۱. یوسف و زلیخا، جامی، مورخ سال ۹۴۰ ق، (نسخه هنری نفیس و ارزشمند دارای هفت نگاره بسیار نفیس سبک بهزاد و مکتب تبریزی)، ش «۴۵ - م ادب فارسی».
۷۲. گلستان سعدی، مورخ ربیع اول ۹۴۴، (نسخه نفیس هنری مرصع دارای سه نگاره نفیس رنگارنگ)، ش «۷۶ ادب فارسی / طلعت».
۷۳. کلیات سعدی، مورخ جمعه ۱۶ رمضان ۹۵۳، به خط خوشنویس برجسته سده دهم هجری محمدرضا امامی (نسخه بسیار نفیس هنری ارزشمند، دارای نه نگاره بسیار نفیس رنگین)، ش «۵۸۶۴ م».
۷۴. مهر و مشتری، مورخ ۱۶ رمضان سال ۹۶۱، به خط حسن شریف کاتب شیرازی (نسخه بسیار نفیس هنری مرصع دارای پنج نگاره رنگین سبک صفوی)، ش «۱۷۰ م ادب فارسی».
۷۵. خردنامه اسکندری (اسکندرنامه)، عبدالرحمان جامی (م ۸۹۸ ق)، مورخ جمادی اول ۹۶۸ ق، به خط محمد حسین حسینی باخرزی (از خوشنویسان مشهور دربار سلطان حسین بایقرا). (نسخه بسیار نفیس ارزشمند مذهب و مرصع دارای سه نگاره نفیس رنگین سبک صفوی)، ش «۸۲ م ادب فارسی».
۷۶. سجة الأبرار، جامی، مورخ رمضان ۹۶۹، (نسخه بسیار نفیس هنری ارزشمند، دارای سه نگاره رنگین نفیس سبک صفوی)، ش «۱۰۵ م ادب فارسی».

۱. در برخی منابع، احمد عصار، برخی دیگر محمد احمد و برخی نیز احمد عطار آمده است.

۷۷. دیوان حافظ، مورخ رمضان ۹۷۳ به خط حیدر الحسینی در تبریز، (نسخه نفیس هنری ارزشمند، دارای دو نگاره نفیس رنگین)، ش «۳۶ م ادب فارسی».
۷۸. عجائب المخلوقات و غرائب الموجودات، زکریا بن محمد بن محمود موکویی قزوینی (م ۶۸۲ ق)، (نسخه نفیس هنری ارزشمند، دارای تصاویر رنگین بسیار از حیوانات)، ش «۲۱ - م تاریخ فارسی».
۷۹. دیوان حافظ، مورخ محرم ۹۷۶، (در روستای رزه از توابع باخرز)، به خط محمد بن علاءالدین رزه، (نسخه بسیار نفیس هنری ارزشمند، دارای دو نگاره سبک صفوی).
۸۰. خمسة نظامی گنجوی (م ۵۹۶ یا ۵۹۷ یا ۵۹۹ ق)، مورخ ۹۸۳ و ۹۸۷ ق، (نسخه نفیس هنری، دارای نوزده نگاره رنگین نفیس)، ش «۱۴۲ م ادب فارسی».
۸۱. لیلی و مجنون، جامی، مورخ جمادی اول ۹۸۸، به خط شجاع‌الدین محمد شیرازی، (نسخه بسیار نفیس هنری ارزشمند، دارای هفت نگاره رنگین زیبا)، ش «۱۲۸ م ادب فارسی».
۸۲. گلستان سعدی، به خط خوشنویس نامدار سده دهم هجری سلطان محمد نور (م ۹۵۰ ق)، در هرات، مشهدی الاصل از شاگردان سلطانعلی مشهدی دیگر خوشنویس برجسته (نسخه بسیار نفیس و ارزشمند، دارای چهار نگاره نفیس رنگین، جلد سوخت)، ش «۱۱ م ادب فارسی».
۸۳. گلستان سعدی، مورخ اواخر سده دهم هجری، به خط امیر حسن، (نسخه بسیار نفیس هنری مرصع، دارای چهار نگاره نفیس رنگین سبک صفوی)، ش «۱۶ م ادب فارسی».
۸۴. خمسة نظامی، مورخ اواخر سده دهم هجری، صفحات چهار ستونی، (نسخه بسیار نفیس هنری مرصع، دارای نه نگاره رنگین نفیس)، ش «۱۲۰ م ادب فارسی».
۸۵. خمسة امیر خسرو دهلوی، مورخ نهم ربیع اول ۱۰۰۲، (نسخه بسیار نفیس هنری مرصع، دارای نوزده نگاره رنگین سبک صفوی)، ش «۱۴۵ م ادب فارسی».
۸۶. مثنوی، جلال‌الدین محمد رومی (م ۶۷۲ ق)، مورخ ۲۰ رمضان ۱۰۱۱ (نسخه بسیار نفیس هنری مرصع، دارای نه نگاره رنگین نفیس)، ش «۲۶ تصوف فارسی / طلعت».
۸۷. یوسف و زلیخا، جامی، مورخ ۳ شوال سال ۱۰۱۲، به خط خوشنویس مشهور سده یازدهم هجری، محمد یوسف کابلی، (نسخه بسیار نفیس هنری مرصع، دارای ده نگاره رنگین نفیس)، ش «۷۷ م ادب فارسی».
۸۸. کلیات سعدی شیرازی، مورخ شوال ۱۰۲۵، (نسخه بسیار نفیس هنری مرصع ارزشمند، دارای بیست نگاره نفیس رنگین سبک صفوی هندی)، ش «۷۸ م ادب فارسی».
۸۹. خمسة نظامی، مورخ چهارشنبه ۱ شوال ۱۰۴۲، (نسخه نفیس هنری مرصع، دارای چهار نگاره رنگین نفیس سبک هندی متأثر از سبک اروپایی)، ش «۱۳۷ م ادب فارسی».
۹۰. ترجمة صور الکواکب صوفی (به فارسی)، حسن بن سعد قائمی، مورخ ۲۷ ربیع اول ۱۰۴۳، به خط نسخ عبدالله بن محمد شریف بن عبدالرب سمنانی، (نسخه نفیس هنری، دارای ۸۴ صورت رنگین ستارگان که بر هر تصویر، مهر نواب مرتضی قلی‌خان قورچی‌باشی مشهود است)، ش «۹ م میقات فارسی».
۹۱. شاهنامه فردوسی، مورخ یکشنبه شعبان سال ۱۰۶۶، به خط صفی قلی بن فرهاد، (نسخه هنری مرصع رنگین ارزشمند، دارای دوازده نگاره نفیس رنگین)، ش «۵۳ تاریخ فارسی».
۹۲. دیوان حافظ، مورخ سده یازدهم هجری، خط نستعلیق (نسخه نفیس هنری مرصع، دارای ۵۲ نگاره رنگین نفیس سبک مغولی هندی)، ش «۵۹ م ادب فارسی / طلعت».
۹۳. یوسف و زلیخا، جامی، مورخ سده یازدهم هجری (نسخه نفیس هنری، دارای ۲۲ نگاره نفیس رنگین)، ش «۱۲۱ م ادب فارسی».
۹۴. یوسف و زلیخا، جامی، مورخ سده دوازدهم هجری (نسخه نفیس هنری ارزشمند مرصع، دارای سه نگاره سبک ایرانی)، ش «۱۲ م ادب فارسی».
۹۵. خمسة نظامی، مورخ محرم ۱۲۴۹، به خط نستعلیق زین‌العابدین شیرازی (دارای ۳۷ نگاره زیبای رنگین سبک هندی مغولی)، ش «۱۴۱ م ادب فارسی».
۹۶. شاهنامه فردوسی، مورخ سده دوازدهم هجری، صفحات چهار ستونی، خط نستعلیق (نسخه هنری بسیار نفیس مرصع، دارای ۵۱ نگاره رنگین بزرگ)، ش «۱۸ تاریخ فارسی».
۹۷. یوسف و زلیخا، جامی، نسخه نفیس هنری مورخ سده دوازدهم هجری (دارای هشت نگاره نفیس رنگین سبک هندی)، ش «۸۷ م ادب فارسی».
۹۸. قران السعدین، امیر خسرو بن امیر سیف‌الدین محمود دهلوی (م ۷۲۵ ق)، مورخ ۱۱۲۳ ق (نسخه نفیس هنری، دارای دو نگاره رنگین)، ش «۶۹ م ادب فارسی / طلعت».

۹۹. حیدرنامه (منظوم)، مؤلف: ناشناخته، مورخ سده دوازدهم هجری، نسخه نفیس هنری دارای ۹۴ نگاره رنگین، ش «۸۰ تاریخ فارسی».
۱۰۰. آلبوم، دارای هفتاد نگاره رنگین بسیار نفیس به سبک مغولی هندی از سده دوازدهم یا سیزدهم هجری، ش «۶۶ تاریخ فارسی».
۱۰۱. آلبوم نگاره‌ها (بسیار نفیس دارای ۷۲ نگاره رنگین از آثار نگارگران ایرانی، هندی و ترکی، همچون یوسف، بهزاد، شاهپور، مانی، تیمور، بهلول کشمیری، ولی کابلی، رضا فاریابی، اسدالله شیرازی، میرزا کوچک اصفهانی، محمود هندی، ابراهیم سامی و بهاء‌الدین نقشبندی و دیگران)، ش «۴۱ م تاریخ فارسی».
۱۰۲. مرقع (شامل نگاره‌ای از مانی، خطوط میر عماد حسنی، مالک، درویش عبدالله، عبدالباقی عارف، محمد حسین تبریزی، عبدالمجید، مشکین قلم، احمد حسینی، ولی‌الدین عبدالغفار، زرین قلم به سال ۱۰۱۸ ق، حمدالله حریمی به سال ۹۹۵ ق، حسنخان شاملو، رضا، میر اسکندر، میر علی، عبدالحسین به سال ۱۲۵۸ ق، رشید و محمدعلی خوششانی، ش «۲۳۹ م مرقعات».
۱۰۳. مجموعه شامل نگاره‌های ایرانی، هندی و مغولی، دارای ۳۶ نگاره رنگین نفیس از سده دوازدهم هجری از بهزاد و دیگران، ش «۴۲ - تاریخ فارسی».
۱۰۴. مرقع، دارای قطعات خط و نگاره‌های نفیس رنگین (که برای شاه‌عباس صفوی در سده یازدهم هجری ساخته شده و آثاری از هنرمندان مشهور از جمله: بهزاد، مانی، میرعماد حسنی، زرین رقم، قطب یزدی، عبدالله حسنی، مظفر حسین، میرعلی هروی، محمدحسین تبریزی، محمد صالح، محمد حسین کشمیری، علی کاتب و ولی‌خان را در خود جای داده است)، ش «۲۶۱ م مرقعات».
۱۰۵. مرقع خطوط، خوشنویسان: محمد امیر خلیفه، به سال ۱۱۵۱ ق، حسین خفاف‌زاده، به سال ۱۱۳۰ ق، راشد به سال ۱۱۹۵ ق، و محمد العارف، ش «۲۴۰ م مرقعات».
۱۰۶. مجموعه خطوط و نگاره‌ها، شامل نگاره‌هایی از مانی و خطوط ولی و دیگران، ش «۲۵۹ م مرقعات».
۱۰۷. رساله معینیه (به فارسی)، خواجه نصیرالدین طوسی، کتابت ۸۶۹ ق، ش «۱ دهف».
۱۰۸. زیج ایلخانی^۱، خواجه نصیرالدین طوسی، مورخ ۶۹۲ ق (نسخه بسیار نفیس و کهن که در شهر مراغه در کنار رصدخانه‌ای که خواجه ساخته، کتابت شده)، ش «۱ دهف».
۱۰۹. زیج خاقانی، غیاث‌الدین جمشید کاشانی، کتابت ۹۵۳ ق، ش «۱۴۹ تر».
۱۱۰. زیج الغ بیک یا زیج سلطانی، کتابت ۸۵۰ ق، ش «۱۸ م طفف».
۱۱۱. بیست باب در معرفت اسطراب، خواجه نصیرالدین طوسی، کتابت ۸۹۱ ق، ش «۹۶۶ ه طج».
۱۱۲. روضة المنجمین، شهرمدان بن ابی‌الخیر رازی، کتابت ۸۰۰ ق، ش «۱۱ طف».
۱۱۳. اشجار و اثمار، علیشاه بن محمد بن قاسم خوارزمی، کتابت ۹۱۰ ق، ش «۱۱۳ طفف».
۱۱۴. لطائف الکلام فی احکام الأوام، محمدحسین منجم، کتابت ۹۰۹ ق، ش «۲/۳ طفف».
۱۱۵. کتاب المائة والعشیرین علی طریق جدول الستین، مؤلف: ناشناخته، کتابت ۷۰۰ ق، ش «۱/۸ ممف».
۱۱۶. کلیله و دمنه، عبدالله بن مقفع (م ۱۴۲ ق)، ترجمه فارسی، کتابت ۷۴۴ ق، ۱۰۲ برگ، ش «۶۱ ادب فارسی».
۱۱۷. اختیارات بدیعی، علی بن حسن زین‌الدین انصاری، کتابت ۸۸۳ ق، ش «۱ طب م فارسی».
۱۱۸. اسرار نماز، محمد بن حاجی حسین، کتابت ۸۶۴ ق، ۱۲۴ برگ، ش «۵ مجامیع / طلعت فارسی».
۱۱۹. الأشجار والأثمار فی الأحکام، علی‌شاه بن محمد خوارزمی، کتابت ۸۴۰ ق، ش «۱۳ فلك و نجوم / طلعت فارسی».
۱۲۰. بهارستان، جامی، مورخ ۸۹۰ ق، ش «۴۳ آداب / طلعت فارسی».
۱۲۱. بیان القافیه، حبش بن ابراهیم بن محمد تفلیسی، کتابت ۶۲۹ ق، ش «۲ لغت فارسی».
۱۲۲. تاریخ گزیده، حمدالله مستوفی، کتابت ۷۵۰ ق، ش «۲۵ تاریخ م فارسی».
۱۲۳. تاریخ الوزراء، کتابت ۷۰۷ ق، ش «۷ تاریخ / طلعت فارسی».
۱۲۴. تحفة الأحرار، عبدالرحمان جامی، مورخ ۸۸۶ ق، ش «۴۹ تصوف / طلعت فارسی».

۱. مهم‌ترین آثار خواجه نصیرالدین طوسی در اخترشناسی، کتاب زیج ایلخانی است که تاکنون چاپ نشده و نسخه‌های نفیس آن، اندک است. یکی از نفیس‌ترین نسخه‌های آن، نسخه‌ای است که در نیمه دوم سده هفتم هجری در عصر خواجه، احتمالاً در همان مراغه کتابت شده است. و هم‌اکنون در کتابخانه بزرگ آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی رحمته‌الله موجود است. نسخه کتابخانه دارالکتب نیز بسیار نفیس و ارزشمند است.

۱۴۷. طرب المجالس، حسین بن عالم بن محمد بن حسین، کتابت ۸۹۳ق، ۳۳۹ برگ، ش «۱۵۰ ادب م فارسی».
۱۴۸. عتبه الکعبة، اتابک جوینی، نسخه مورخ ۶۷۱ق، ش «۱۹ ادب فارسی».
۱۴۹. فصل الخطاب، محمد بن محمود حافظی بخاری، مورخ ۸۷۴ق، ۳۰۷ برگ، مورخ ۸۷۴ق، ش «۳ تصوف / طلعت فارسی».
۱۵۰. فضائل الأنام، امام غزالی، مورخ ۸۰۶ق، ۶۵ برگ، ش «۶۶ آداب / طلعت فارسی».
۱۵۱. کشف الاسرار القدسیة، مؤلف: ناشناخته، مورخ ۶۶۳ق، ش «۱ تصوف فارسی».
۱۵۲. کلیات عطار نیشابوری، مورخ ۸۰۸ق، ش «۱۳۹ ادب م فارسی».
۱۵۳. مثنوی معنوی، مورخ ۸۰۲ق، ش «۲۳ تصوف م فارسی».
۱۵۴. مناهج العباد الی المیعاد، سعدالدین محمد بن احمد فرغانی، کتابت ۶۸۶ق، ش «۲۸ تصوف م فارسی».
۱۵۵. مجالس النفاث، امیر دولت‌شاه سمرقندی، مورخ ۸۹۲ق، ش «۱۴۳ ادب م فارسی».
۱۵۶. مجموعه اشعار فارسی، مورخ ۸۸۸ق، ۱۷۲ برگ، ش «۱۸۵ ادب م فارسی».
۱۵۷. مفتاح البدایع، وحید تبریزی، کتابت ۸۹۸ق، ش «۵ عروض / طلعت فارسی».
۱۵۸. مفتاح الفتح، امیر خسرو دهلوی، کتابت ۸۲۰ق، ش «۶۴ ادب فارسی».
۱۵۹. مقطعات ابن‌یمین، کتابت ۸۳۶ق، ش «۱/۱۵۱ ادب م فارسی».
۱۶۰. مناسک الحج، از عبدالرحمان جامی، مورخ ۸۷۷ق، ۲۶ برگ، ش «۸ فقه حنفی فارسی».
۱۶۱. مناظرات خمسہ، عبدالعزیز محمد، مورخ ۸۶۳ق، ۱۵۷ برگ، ش «۱۷۷ ادب م فارسی».
۱۶۲. منطق الطیر، عطار، مورخ ۸۷۷ق، ش «۹ ادب م فارسی».
۱۶۳. مهر و مشتری، محمد عصار تبریزی، کتابت ۸۹۸ق، ۱۹۷ برگ، ش «۱۶۹ ادب م فارسی».
۱۶۴. ولدنامه، احمد بن جلال‌الدین محمد بن بهاء‌الدین محمد بن حسین قونوی، مورخ ۶۹۳ق، ش «۲۲ تصوف فارسی».
۱۶۵. ولدنامه، نسخه دیگر مورخ ۷۹۱ق، ش «۱۵۸ ادب م فارسی».
- «ادامه دارد»

۱۲۵. تحفة الاحرار، عبدالرحمان جامی، مورخ ۸۹۸ق، ش «۸ ادب م فارسی».
۱۲۶. تحفة الصدور فی علم الحساب، محمد بن عبدالکریم غزنوی، کتابت سال ۶۷۰ق، ش «احساب فارسی».
۱۲۷. ترغیب الصلاة، محمد بن احمد زاهد، کتابت ۸۶۸ق، ۱۱۹ برگ، ش «۱ فقه / طلعت فارسی».
۱۲۸. جام جهان‌نما، غیاث‌الدین بن منصور حسینی شیرازی، مورخ ۸۴۴ق، ۱۴۳ برگ، ش «۳۳ مجامیع / طلعت فارسی».
۱۲۹. خمسة امیر خسرو دهلوی، مورخ ۷۰۶ق، ش «۵۵ ادب / طلعت فارسی».
۱۳۰. خمسة امیر خسرو دهلوی، مورخ ۸۰۱ق، ش «۱۴۸ ادب م فارسی».
۱۳۱. خسرونامه، عبدالرحمان جامی، مورخ ۸۶۸ق، ۷۸ برگ، ش «۸۲ ادب م فارسی».
۱۳۲. ده‌نامه، اوحدالدین اصفهانی، مورخ ۸۶۱ق، ش «۹۸ ادب م فارسی».
۱۳۳. دیوان امیر خسرو دهلوی، کتابت ۸۷۷ق، ش «۲۴ ادب م فارسی».
۱۳۴. دیوان امیر خسرو دهلوی، مورخ ۸۰۹ق، ش «۲۵ ادب م فارسی».
۱۳۵. دیوان جامی، کتابت ۸۹۳ق، ش «۴۴ آداب / طلعت فارسی».
۱۳۶. دیوان جامی، مورخ ۸۹۸ق، ش «۶۸ ادب م فارسی».
۱۳۷. دیوان خاقانی، مورخ ۸۸۵ق، ش «۸۵ ادب م فارسی».
۱۳۸. دیوان سلمان ساوجی، کتابت ۷۸۶ق، ش «۱۳ ادب فارسی».
۱۳۹. دیوان سلمان ساوجی، مورخ ۸۴۱ق، ش «۳۸ ادب م فارسی».
۱۴۰. دیوان سلمان ساوجی، مورخ ۸۷۰ق، ش «۱۵۵ ادب م فارسی».
۱۴۱. دیوان شاهی، مورخ ۸۸۸ق، ش «۳۹ ادب م فارسی».
۱۴۲. دیوان قاسم انوار، مورخ ۸۰۷ق، ش «۴ آداب / طلعت».
۱۴۳. دیوان قاسم انوار، مورخ ۸۶۹ق، ش «۳۱ ادب م فارسی».
۱۴۴. الزیدة فی الهيئة، موفق قیصری، کتابت ۷۴۰ق، ش «۱ هیئت فارسی».
۱۴۵. شواهد النبوة، عبدالرحمان جامی، مورخ ۸۹۸ق، ش «۱۹ تاریخ م فارسی».
۱۴۶. صدکلمه، منسوب به امیر مؤمنان علی بن ابی‌طالب (ع)، کتابت ۸۹۳ق، ش «۱۱۰ ادب م فارسی».